

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA

FAKULTA PROVOZNĚ EKONOMICKÁ

OBOR PODNIKÁNÍ A ADMINISTRATIVA

KATEDRA PRÁVA

Bakalářská práce

**ZALOŽENÍ OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI
S DŮRAZEM NA EVROPSKOU AKCIOVOU
SPOLEČNOST**

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Ing. Pavel Pikola

Vypracoval: Tomáš Fojt

© 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „Založení obchodní společnosti s důrazem na evropskou akciovou společnost“ jsem vypracoval samostatně. Veškeré poklady a použitou literaturu uvádím v seznamu použité literatury.

V Praze dne 28.11.2008

.....

Podpis

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval JUDr. Ing. Pavlu Pikolovi za odbornou pomoc při zpracování mé bakalářské práce.

V neposlední řadě chci také poděkovat mým blízkým, kteří se mnou po celou dobu studií měli trpělivost.

**ZALOŽENÍ OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI
S DŮRAZEM NA EVROPSKOU AKCIOVOU
SPOLEČNOST**

**ESTABLISHMENT OF BUSINESS COMPANY IN
RELATION OD EUROPEAN JOINT-STOCK
COMPANY**

SOUHRN

Tato bakalářská práce se zabývá obchodními společnostmi, obzvláště pak evropskou akciovou obchodní společností. Práce uvádí náležitosti potřebné k založení veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti a Societa Europeae. U poslední jmenované ještě stručně shrnuje její historii, prameny práva a informace týkající se organizační struktury společnosti. V závěru práce provádím porovnání obchodních společností a nechybí ani dotazníkové šetření znalostí studentů České zemědělské univerzity v Praze o evropské společnosti a jeho následné vyhodnocení. Práce podává celkový přehled obchodních společností v ČR obvyklých právních forem a poukazuje na jejich výhody či nevýhody.

SUMMARY

This work deals with commercial companies, especially European stock trading company. Work shows the elements required for the establishment of public trading company, special limited partnership, limited liability companies, joint-stock company and Societas Europeae. In the case of the last-named I even briefly summarize the history, sources of law and information relating to the organizational structure of the company. At the end of the work I carried out a comparison of companies and added questionnaire knowledge survey of students Czech Agricultural University in Prague for a European company and its subsequent evaluation. Labor filed an overview of companies in the Czech Republic normal legal forms and points to their main advantages and disadvantages.

KLÍČOVÁ SLOVA

Obchodní společnost, obchodní rejstřík, nařízení o SE, prameny práva, struktura evropské společnosti, Societas Europeae

KEY WORDS

Trading company, trade register, regulation on SE, sources of law, the structure of European company, Societas Europeae

OBSAH

1. ÚVOD.....	- 5 -
2.1 Cíl práce	- 5 -
2.2 Metodika práce	- 6 -
3. PŘEHLED PRÁVNÍ ÚPRAVY	- 6 -
3.1 Platná právní úprava	- 6 -
4. OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI.....	- 6 -
4.1 O obchodních společnostech	- 6 -
4.1.1 Založení a vznik obchodní společnost (družstva) v obecné rovině	- 10 -
4.1.2 Zrušení obchodní společnosti	- 10 -
4.1.3 Zrušení obchodní společnosti soudem.....	- 13 -
4.1.4 Zrušení společnosti s právním nástupcem	- 15 -
4.1.5 Likvidace společnosti	- 16 -
4.2. Založení obvyklých forem obchodních společností.....	- 17 -
4.2.1 Založení s.r.o.....	- 17 -
4.2.2 Založení a.s.	- 21 -
4.2.3 Založení v.o.s.....	- 29 -
4.2.4 Založení k.s.	- 32 -
5. ZALOŽENÍ EVROPSKÉ AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI.....	- 35 -
5.1 Stručná historie Evropské akciové společnosti	- 35 -
5.2 Cíle a důvody vzniku SE	- 37 -
5.3 Prameny práva SE	- 38 -
5.4 Založení SE	- 39 -
5.4.1 Fúze.....	- 43 -
5.4.2 Holdingová společnost.....	- 44 -
5.4.3 Dceřiná společnost.....	- 45 -
5.4.4 Transformace akciové společnosti.....	- 46 -
5.4.5 Sekundární dceřiná společnost.....	- 47 -
5.5 Struktura SE	- 48 -
5.5.1 Dualistický systém.....	- 48 -
5.5.2 Monistický systém	- 49 -

5.5.3 Společné znaky	- 50 -
5.5.4 Valná hromada	- 51 -
5.5.5 Participace zaměstnanců do záležitostí SE	- 51 -
5.6 Některé názory na SE	- 52 -
6. POROVNÁNÍ OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ.....	- 56 -
6.1 Veřejná obchodní společnost.....	- 56 -
6.2 Komanditní společnost	- 57 -
6.3 Společnost s ručením omezeným	- 57 -
6.4 Akciová společnost.....	- 58 -
7. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ O ZNALOSTECH EVROPSKÉ AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI	- 58 -
10. SEZNAM LITERATURY	- 62 -
11. PŘÍLOHY	- 65 -

1. ÚVOD

Toto zadání bakalářské práce jsem si zvolil, neboť obchodní společnosti, a evropská akciová obchodní společnost především, byly, jsou a vždy budou hojně diskutovaným tématem. Dalším důvodem mé volby bylo současné zaměstnání ve firmě, která o založení evropské společnosti uvažuje, tudíž proniknutí blíže k meritu věci považuji za velmi užitečné.

V obecném smyslu každý souhlasí s tím, že taková věc jako je založení obchodní společnosti musí mít jakýsi ustálený, institucionalizovaný charakter, kterému se musejí beze zbytku podříditi všechny subjekty, které o založení své společnosti usilují. Když však dojde na lámání chleba, jen málokdo si veškeré náležitosti takového postupu podrobně zjistí a v duchu pak lamentuje na úřednickou mašinerii, která je po něm vyžaduje. Jedním z cílů této práce je proto podat stručný přehled kroků a úkonů, jež jsou třeba ke zdárnému vytvoření té které právní formy obchodní společnosti a přispět tím ke snížení výskytu výše popsaných problémů a nepříjemných průtahů.

Velká část práce je také věnována relativně nové formě evropské akciové společnosti. Ta je výslednicí některých idejí, formujících se už v raných stadiích evropské integrace, speciálně představ o rozšíření prostoru pro svobodné podnikání za a nad hranice národních států, které v té době povstaly či byly obnoveny z trsek po druhé světové válce. Právě s přihlédnutím k novosti a nezažitosti tohoto konkrétního typu společnosti se v jednotlivých kapitolách zabývám nejen jejím prostým založením, ale snažím se i podat stručný přehled jejího vývoje, výhod a nedostatků s ní spojených, neboť tyto zhusta nejsou známy jak laické veřejnosti, tak též veřejnosti odborné.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem mé bakalářské práce je podat celkový přehled o běžných formách obchodních společností, které jsou u nás dostupné. Práce by měla poskytnout praktické informace o jejich možnostech, výhodách a nevýhodách, celkové klasifikaci a zhodnocení. Hlavní pozornost ale bude věnována evropské akciové obchodní společnosti, tedy nové právní formě a možnosti podnikání na evropské úrovni, její založení a právní úpravě.

2.2 Metodika práce

Při zpracování práce jsem v první části vycházel za studia písemností a zákonů, porovnávání právních předpisů a v neposlední řadě i konzultace jednotlivých témat se zasvěcenými osobami. Při sběru dat byly převážně čerpány informace z knižních publikací týkajících se tohoto tématu, dále pak informací z medií, odborných článků a internetu. Ve druhé části se na základě nastudovaných informací snažím shrnout své poznatky celkovým porovnáním obchodních společností. O znalostech evropské akciové společnosti jsem také provedl dotazníkové šetření mezi studenty PEF ČZU v Praze a jeho výsledky jsou součástí posledních kapitol mé práce.

3. PŘEHLED PRÁVNÍ ÚPRAVY

3.1 Platná právní úprava

Nařízení Rady ES č. 2157/2001, o statutu evropské (akciové) společnosti, v platném znění

Směrnice Rady č. 2001/86/ES, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na účast zaměstnanců

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

4. OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI

4.1 O obchodních společnostech

Úvodem je třeba říci, že v našem právním řádu není pojem obchodní společnosti jako takové definován. Samo její obecné vymezení je velice obtížné v důsledku existence významných rozdílů mezi jednotlivými formami obchodních společností, vzniklých převážně v důsledku jejich rozdílného historického vývoje. Obchodní zákoník vymezuje pouze elementární rysy obchodních společností v podstatě shrnuté ve frázi „právní osoba založená za účelem podnikání“. Již zde ovšem narážíme na

problém definice, neboť ve smyslu ustanovení § 18 odst. 2 písm. a) Občanského zákoníku je právnickou osobou sdružení fyzických či právnických osob. Toto sice platí pro veřejnou obchodní společnost a komanditní společnost, nicméně další formy, a sice akciová společnost a společnost s ručením omezeným mohou být založeny i pouhou jednou fyzickou osobou. Ani pasáž „za účelem podnikání“ nelze brát doslova, protože SRO i AS mohou být založeny i za jiným účelem, nestanoví-li zákon jinak. Přesto je třeba na každou společnost neoddiskutovatelně nahlížet jako na podnikatele a to na základě §2 odstavce 1 písmene a) Obchodního zákoníku, kde je všem právním formám společnosti uložena povinnost zápisu do obchodního rejstříku. Naproti tomu právní institut družstva je definován poměrně jasně jako „společenství neuzavřeného počtu osob založené za účelem podnikání nebo zajišťování hospodářských, sociálních anebo jiných potřeb svých členů“¹. Teorie práva dělí obchodní společnosti v podstatě do dvou skupin, třebaže ani zde nelze vést dělicí linii zcela jasně:

a) Osobní společnosti, kam řadíme VOS a KS

- mohou být zakládány pouze za účelem podnikání,
- společník může (VOS) popřípadě je povinen (KS) dát společnosti určitý vklad ve formě kapitálu, jehož výše však není zákonem nikterak regulována a ve své podstatě nemá výše tohoto vkladu ani vliv na podíl společníka na zisku či závazcích společnosti,
- obchodní podíl společníka je nepřevoditelný, výjimku tvoří jen podíl komanditisty ve VOS,
- společník je oprávněn společnost řídit a jednat jejím jménem ve všech možných případech, navíc dává k dispozici svou pracovní sílu,
- danou společnost spravují v jejích záležitostech všichni společníci, přičemž každý disponuje jedním hlasem a k usnesení je třeba jednomyslnosti všech společníků,
- zákon nedefinuje vnitřní organizaci tohoto typu společností a ani ony samy nezřizují speciální orgány řídicí či zastupitelské,

¹ Dle § 261, odst. 1, Obchodního zákoníku

- ručení společníků za závazky společnosti je neomezené (opět s výjimkou komanditistů),
- výpověď, smrt, omezení či zbavení některého ze společníků právní způsobilosti mohou vyústit i v zánik dané společnosti,

Právní úprava osobních společností jako taková se obecně vyznačuje velkým množstvím dispozitivních ustanovení a z toho plynoucí rozhodovací volnosti.

b) Kapitálové společnosti, jmenovitě SRO a AS, se naproti tomu vymezují následovně:

- mohou být založeny jak za účelem materiálním (podnikání) tak i jiným (ideálním), není-li toto v rozporu se zákonem,
- mezi povinnosti každého společníka patří splacení vkladu, který je buď určen ze zákona (jako v případě KS a SRO) nebo orgány společnosti (AS a družstvo, přičemž vklad musí být splacen nejpozději v termínu stanoveném zákonem, zakladatelským dokumentem či stanovami,
- výše vkladů jednotlivých společníků má v tomto případě vliv na jejich podíly na zisku a vypořádací podíly,
- společnosti spadající do této kategorie tvoří tzv. základní kapitál, jehož výši opět stanovuje zákon, a jehož pokles pod tuto výši kdykoliv v průběhu existence společnosti zavdává příčinu pro její zrušení a zánik,
- hierarchická struktura společnosti je přesně vymezena zákonem,
- zánik účasti společníka automaticky neimplikuje zánik společnosti,
- podíly jednotlivých společníků jsou při splnění zákonných či interních podmínek jednotlivých společností realizovatelné,
- do splacení příslušných vkladů je ručení společníka za závazky společnosti omezené a po jejich splacení v podstatě žádné,
- na činnosti společnosti participují společníci již svým vkladem, nemusí dávat k dispozici svou pracovní sílu a disponují právem podílet se na řízení, kontrole a správě společnosti skrze příslušné její orgány.

Při jakémkoliv zřízení právnické osoby je zapotřebí písemná smlouva zakladatelská listina popř. písemná smlouva, neříká-li zákon jinak. Právnické osoby vznikají ke dni zápisu do obchodního rejstříku nebo jiné, zákonem stanovené evidence a dnem účinnosti tohoto zápisu také mohou nabývat svých práv a povinností, přičemž

způsobilost k nim lze v případě PO omezit jen na základě zákona².

Při zřízení právnické osoby je nutné definovat její název a sídlo. Právní úkony za právnickou osobu mohou činit pouze osoby k tomu oprávněné (zákonem, smlouvou o zřízení právnické osoby či zakládací listinou). Popřípadě za ni mohou činit právnické úkony i její členové či pracovníci, což odvisí od vnitřních předpisů či pracovního zařazení pracovníka. Pokud některé z těchto osob své oprávnění překročí, PO vznikají práva a povinnosti pouze za předpokladu, že se daný právní úkon týká předmětu činnosti firmy a další účastník(ci) úkonu nemohl(i) o překročení pravomocí vědět.

Právnická osoba se ruší na základě dohody, uplynutí doby či splnění účelu, pro který byla založena – nestanoví-li zvláštní zákon jinak. PO zaniká dnem výmazu z rejstříku ve kterém je zapsána, opět nestanoví-li zákon jinak. Před zánikem PO je přitom požadována její likvidace, vyjma případu přechodu celého jmění společnosti na právního nástupce či a případů na něž se vztahuje zvláštní zákon.³

Obchodní společnosti jakožto právnické osoby mají následující čtyři charakteristické vlastnosti:

- 1) sídlo – na základě § 19c Obchodního zákoníku
- 2) obchodní firma - § 8 a následující Obchodního zákoníku
- 3) předmět činnosti, důvod vzniku - § 56 odstavec 1 říká, že společnost nelze založit bezúčelně a většinou je tento důvod uveden v zakladatelském dokumentu a lze jej později případně i změnit
- 4) statutární orgán – určuje způsob jednání společnosti, variabilní dle jejího typu viz níže

Pod pojmem vlastní jednání obchodní společnosti (jakož i právnických osob obecně) jsou sdruženy právní úkony učiněné jejími statutárními orgány tj. orgány ze zákona oprávněnými jejím jménem jednat.⁴

² Dle § 19, odst. 1, Občanského zákoníku

³ Dle § 20a, odst. 1-4, Občanského zákoníku

⁴ LOHMANOVA, L., *Vybrané základní pojmy a instituty obchodního práva*, Olomouc: Univerzita Palackého, 2005, ISBN 80-244-1122-9

Jménem obchodní společnosti mohou jednat:

- statutární orgán,
- zákonný zástupce,
- zástupce na základě plné moci,
- zástupce na základě soudního rozhodnutí,
- likvidátor,
- správce konkurzní podstaty.

4.1.1 Založení a vznik obchodní společnost (družstva) v obecné rovině

Právní teorie rozlišuje dvě etapy procesu, jehož výsledkem je vznik obchodní společnosti. První je založení, spočívající ve vyhotovení a signování příslušného zakladatelského dokumentu. Druhou etapou je myšlen vlastní vznik společnosti, její legalizace uskutečněná zápisem do obchodního rejstříku. Přitom na zapsání společnosti do OR sice vzniká právní nárok, ale jen při splnění všech, k aktu se vážících, soukromoprávních a veřejnoprávních předpisů. V období mezi etapami jsou společníci pouze v postavení zakladatelů, společnost sama nemá právní subjektivitu (nemůže proto ani nabývat majetek a do jejího vzniku je za tímto účelem ustaven institut „správce vkladu“). Pokud někdo jedná jménem společnosti před jejím vznikem je z tohoto jednání zavázán on sám. Pokud společníci nebo příslušný orgán schválí tato jednání „ex ante“ do tří měsíců od vzniku společnosti, uznává tím jejich zavázanost pro společnost od jejího vzniku. V opačném případě zůstanou zavázány osoby, které jménem společnosti a dle zákona je možné:

- postoupit pohledávky z takových jednání společnosti,
- převzetí takto vzniklých dluhů společností,
- jednání společnosti ve věcech dluhů dle příslušných ustanovení OZ.

4.1.2 Zrušení obchodní společnosti

Slovem zrušení české obchodní právo nazývá určitou právní skutečnost (událost, individuální právní akt nebo právní úkon) směřující k ukončení existence daného subjektu práva a která je proto ukončení považována za nezbytnou.

Zrušení obchodních společností popisují v první řadě §68 až § 75 Obchodního zákoníku (spadající do obecných ustanovení o OS), které jsou následně zpřesněny zvláštními ustanoveními pro jednotlivé právní formy OS. Pro úplnost dodávám, že v obecné rovině referuje o zrušení právnické osoby též § 20a OZ.

Obdobně jako v případě vzniku společností, i jejich zánik lze rozčlenit do dvou etap. Nejprve musí nastat zrušení společnosti a teprve poté může dojít k jejímu zániku, který znamená faktický konec její existence jakožto právnické osoby⁵.

Zákoník zná:

1) formy zrušení společnosti

- a. s likvidací
- b. bez likvidace (vstup do konkurzu, zrušení spol. s právním nástupcem)

2) způsoby zrušení společnosti

- a. dobrovolné (dohoda společníků či rozhodnutí zmocněného orgánu)
- b. nucené (zákonem, rozhodnutím soudu či správního orgánu)

3) důvody zrušení společnosti

- a. obecné (týkají se všech společností)
- b. zvláštní (vyplývají z ustanovení specifických pro každou formu obchodní společnosti)

Jako obecné důvody zrušení OS, uvádí OZ následujících sedm důvodů:

- a) uplynutí doby, na kterou byla založena – včasnou změnou společenských stanov popřípadě smlouvy lze samozřejmě transformovat OS založenou na dobu určitou na OS s dobou určitou a vice versa
- b) splnění účelu, pro který byla založena – toto ustanovení s sebou nese celou řadu komplikací, protože se ho v praxi příliš nevyužívá, daný účel totiž musí být v zakladatelském dokumentu a stanovách velmi přesně specifikován a to včetně

⁵ DĚDIČ, J., *Právo v podnicích. 2, Právo obchodních společností*, Praha: Prospektrum, 1998, ISBN 80-7175-064-6

okamžik, kterým se účel považuje za splněný, neboť okamžik zrušení musí být zcela konkrétní, v čase přesně stanovitelný bod

- c) rozhodnutí soudu o zrušení společnosti – v naprosté většině případů soud rozhoduje na základě návrhu osoby oprávněné jej podat, jen ve zcela výjimečných případech je soudu umožněno rozhodovat i bez podání příslušného návrhu
- d) rozhodnutí společníků nebo orgánu k tomu oprávněného o zrušení společnosti – u osobních společností je to samozřejmě záležitost dohody společníků, u akciové společnosti je toto dle § 187 písmene i) Obchodního zákoníku v kompetencích valné hromady (rozhoduje se kvalifikovanou dvoutřetinovou většinou všech společníků či přítomných akcionářů, z jednání je třeba pořídit notářský zápis, rozhodnutí je účinné ode dne přijetí, nerozhodne-li valná hromada jinak), v případě SRO jsou možné obě varianty
- e) zrušení konkurzu proto, že majetek úpadce nepostačuje k úhradě nákladů konkurzního řízení – při posuzování tohoto stavu soud nepřihlíží k nedobytným pohledávkám vyloučeným z podstaty, tedy těm, u kterých příslušné náklady na uplatnění a vymáhání nemohou být kryty z podstaty a na něž konkurzní věřitelé neposkytli správci krycí zálohu v přiměřené výši
- f) zrušení konkurzu po splnění rozvrhového usnesení – z § 29 ZoKaV vyplývá, že správci konkurzní podstaty je uložena povinnost průběžně informovat konkurzní soud o zpeněžování majetku z podstaty a po jeho dokončení podat soudu konečnou zprávu (včetně vyúčtování své odměny a souvisejících výdajů). Následně soud konečnou zprávu přezkoumá, po slyšení správce zajistí odstranění případných chyb a nejasností a uvědomí o zprávě konkurzní věřitele a úpadce s tím, že námitky proti konečné zprávě a vyúčtování mohou podat do 15 dnů od jejich vyvěšení na úřední desce soudu. Následně jsou tyto dokumenty soudem projednány a vydáno usnesení na jednání, k němu jsou obesláni správce, úpadce a samozřejmě též věřitelský výbor. Vydané usnesení je doručeno účastníkům a vyvěšeno na úřední desce. Po nabytí jeho právní moci, schválení konečné zprávy a vyúčtování výdajů a odměny vydá soud rozvrhové usnesení, doručované všem účastníkům řízení s výjimkou těch věřitelů, jejichž nároky již byly plně uspokojeny. Po splnění rozvrhového usnesení soud na základě

ustanovení § 44 odst. 1 písmene b) ZoKaV konkurz zruší. Ačkoliv to zákon explicitně neříká, obecně se předpokládá, že zrušení společnosti nastává až poté, usnesení o zrušení konkurzu nabývá právní moci

- g) zamítnutí návrhu na prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku - § 12a odstavec 3 ZoKaV jasně říká, soud učiní toto rozhodnutí, je-li zřejmé že majetek dlužníka nepostačuje k úhradě nákladů konkurzu.

Zamítne-li soud návrh na prohlášení konkurzu z jiných důvodů než pro nedostatek majetku, nedochází tím ke zrušení společnosti. Mezi takovéto důvody lze řadit především nesplnění podmínek pro prohlášení konkurzu uvedených v zákoně 328/1991Sb. a jeho pozdějších novelách⁶.

Druhou fází je faktický zánik obchodní společnosti výmazem z obchodního rejstříku. V případě, že společnost zaniká likvidací, podává návrh na výmaz likvidátor do 30 dnů od skončení likvidace. V jiném případě podává tento návrh příslušný statutární orgán společnosti. Podle § 35 odstavce 2 ZoSDP si společnost musí před podáním návrhu na zápis výmazu z obchodního rejstříku vyžádat písemný souhlas správce daně s tímto výmazem⁷.

4.1.3 Zrušení obchodní společnosti soudem

Návrh na zrušení OS tímto způsobem může podat osoba, která na zrušení společnosti osvědčí právní zájem popřípadě libovolný státní orgán.⁸ Oprávněnou osobou může být jak osoba právnická tak fyzická a o jejím oprávnění rozhoduje v každém jednotlivém případě soud prostřednictvím řízení. Obchodní zákoník zná relativně velké množství důvodů ke zrušení společnosti a pro přehlednost je lze je rozdělit do tří skupin. Na důvody obecné, společné pro všechny formy obchodních společností⁹, dále jsou zde důvody uvedené v přechodných ustanoveních¹⁰ související

⁶ DĚDIČ, J., *Právo v podnicích. 2, Právo obchodních společností*, Praha: Prospektrum, 1998, ISBN 80-7175-064-6

⁷ DĚDIČ, J., *Právo v podnicích. 2, Právo obchodních společností*, Praha: Prospektrum, 1998, ISBN 80-7175-064-6

⁸ §68 odstavec 6 Obchodního zákoníku

⁹ § 68 odst. 6 OZ; § 68 odst. 2 OZ

s přechodem OS na režim Obchodního zákoníku a konečně speciální důvody platné pro jednotlivé formy OS¹¹.

Mezi důvody nuceného zrušení patří například tyto:

- a) zrušení pro pasivitu – pasivitou se rozumí nekonání valné hromady po dobu dvou let, neprovozování jakékoliv činnosti po dobu delší než dva roky nebo nezvolení těch orgánů společnosti, kterým skončilo funkční období před více než dvěma lety; dvouletá lhůta je přitom považována za dostatečnou k uskutečnění kroků nutných k obnovení činnosti společnosti
- b) zrušení pro ztrátu podnikatelských oprávnění – v tomto případě se musí jednat o ztrátu úplně všech podnikatelských oprávnění jimiž společnost disponuje, v případě že ji zůstane alespoň jedno nelze ji z tohoto důvodu zrušit
- c) zánik předpokladů vyžadovaných zákonem pro vznik společnosti (pokles základního jmění pod stanovenou mez, neexistence žádného společníka etc.)nebo byl-li založením, splynutím či sloučením společnosti porušen zákon; v případě založení zákon taxativně vyjmenován tyto důvody:
 - zakladatelský dokument nemá zákonem stanovenou formu nebo neobsahuje podstatné části požadované zákonem
 - všichni zakladatelé byli nezpůsobilí k právním úkonům
 - počet zakladatelů byl v rozporu se zákonem
 - před zápisem do rejstříku nebyly splaceny vklady v rozsahu stanoveném zákonem
 - předmět činnosti je nedovolený nebo je v rozporu s dobrými mravy
- d) neplnění povinnosti vytvářet rezervní fond
- e) neplnění povinnosti prodat část podniku nebo se rozdělit uloženou rozhodnutím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže dle zvláštního právního předpisu
- f) porušování ustanovení § 56 odstavce 3 OZ

¹⁰ § 764 odstavec 2

¹¹ DĚDIČ, J., *Právo v podnicích. 2, Právo obchodních společností*, Praha: Prospektrum, 1998, ISBN 80-7175-064-6

Před vydáním rozhodnutí o zrušení může (ale nemusí) soud stanovit lhůtu k odstranění nedostatku, pro který bylo zrušení navrženo. Pokud tak společnost učiní, soud ji již zrušit nemůže¹².

Účinnosti nabývá rozhodnutí o zrušení společnosti dnem kdy je zapsáno do obchodního rejstříku a je rovněž nutné, aby bylo uveřejněno v Obchodním věstníku.¹³ Případné opravné prostředky musí být podány do 6 měsíců od zveřejnění soudního rozhodnutí¹⁴.

4.1.4 Zrušení společnosti s právním nástupcem

Ustanovení § 69 Obchodního zákoníku praví, že v případě dobrovolného zrušení společnosti je v pravomoci společníků či valné hromady (v tomto případě je nutný notářský zápis) rozhodnout o změně právní formy OS či družstva, nebo o sloučení (jedna společnost zůstává -společnost přejímající- a přechází na ni jmění ostatních zúčastněných -zanikajících- společností), splynutí (zanikají všechny zúčastněné společnosti, aby následně vytvořili jednu)se společností jinou a konečně též o možném rozdělení.

V případě přeměny ji zákon nepřipouští jako přímou, ale vyžaduje, aby původní společnost zanikla a následně vznikla společnost jiné právní formy nebo družstvo. Při splnění zákonem stanovených podmínek přitom přechází ke dni zápisu do Obchodního rejstříku na novou společnost celé obchodní jmění společnosti zaniklé a může se tak stát i bez souhlasu věřitelů původní OS. Před samotným rozhodnutím o přeměně musí být vypracován tzv. projekt přeměny¹⁵.

Pokud jsou ke dni podání návrhu na zápis výmazu z obchodního rejstříku

¹² LOHMANOVA, L., *Vybrané základní pojmy a instituty obchodního práva*, Olomouc: Univerzita Palackého, 2005, ISBN 80-244-1122-9

¹³ § 69b odstavec 2 Obchodního zákoníku

¹⁴ *Obchodní právo: Výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3. 2005*, Praha: ASPI, 2005, edice Meritum

¹⁵ DĚDIČ, J., *Právo v podnicích. 2, Právo obchodních společností*, Praha: Prospektrum, 1998, ISBN 80-1775-064-6

splněny všechny náležitosti vzniku nové OS (nebo družstva), zaniká dosavadní společnost bez likvidace (vstup do likvidace je totiž jinak přirozeným důsledkem rozhodnutí o zániku společnosti). V takovém případě provede rejstříkový soud výmaz dosavadní a zápis nové společnosti či družstva k témuž dni.

Při splynutí a sloučení společnosti je třeba mít na paměti, že k takovému právnímu kroku jsou oprávněny pouze společnosti mající stejnou formu. V jiném případě je třeba dvou kroků, kdy v prvním je společnost převedena odpovídající formu a v druhém dochází k samotnému sloučení, splynutí. Obdobně společnosti vzniklé rozdělením mají stejnou formu jako ta rozdělovaná. Logickým a důležitým faktem je, že každá ze společností vzniklých rozdělením ručí za závazky přešlé v procesu rozdělení na ostatní společnosti čistého až do výše svého obchodního jmění, přijatého od původní „mateřské“ společnosti. I v případech sloučení, splynutí a rozdělení je nutné vypracovat pro každý případ odpovídající projekt.

Rejstříkový soud provádí výmaz zanikajících společností a zápis společností vzniklých splynutím nebo rozdělením (a zápis změn přejímající společnosti v případě sloučení) opět k témuž dni¹⁶.

Při zakládání společnosti cestou přeměny, splynutí nebo rozdělení je pro každou právní formu vyžadován přesný postup popsáný Obchodním zákoníkem a speciálně pro akciovou společnost existuje zvláštní postup dle ustanovení § 220a¹⁷.

4.1.5 Likvidace společnosti

Pod likvidací si lze představit zvláštní, zákonem neupravené mimosoudní řízení (dobrovolné nebo nucené), k němuž dochází poté, co bylo rozhodnuto o ukončení podnikání nebo činnosti společnosti. Je upraveno v § 70 a následujících OZ. Částmi tohoto procesu jsou rozprodej majetku daného subjektu nebo jiná forma jeho převodu na peněžní prostředky a následné vypořádání závazků a rozdělení případného likvidačního zůstatku (po uspokojení věřitelů může nabývat hodnoty pasivní i aktivní).

¹⁶ DĚDIČ, J., *Právo v podnicích. 2, Právo obchodních společností*, Praha: Prospektrum, 1998, ISBN 80-7175-064-6

¹⁷ *Obchodní právo: Výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3. 2005*, Praha: ASPI, 2005, edice Meritum

Do likvidace společnost vstupuje ke dni svého zrušení, nestanoví-li zákon jinak. Stojí-li za zrušením rozhodnutí společníků, nastává likvidace dnem uvedeným v tomto rozhodnutí (pokud není den uveden, bere se za něj den přijetí rozhodnutí). Pokud o zrušení společnosti rozhodl soud, likvidace opět začíná dnem uvedeným v soudním rozhodnutí nebo dnem, kdy toto vstoupilo v platnost. Tyto skutečnosti jsou uvedeny v obchodním rejstříku a až do skončení likvidace je u společnosti připojen dovětek „v likvidaci“. Likvidaci společnosti má na starosti tzv. likvidátor. Lze jej definovat jako jeden z orgánů společnosti (avšak i přes jeho značné pravomoci není orgánem statutárním), který za výkon své funkce odpovídá stejně jako členové statutárních orgánů. Jeho vztah ke společnosti je upraven ustanoveními OZ o likvidaci obchodních společností, ustanoveními o mandátní smlouvě (§ 566 a další OZ) pokud není z ujednání mezi společností a likvidátorem patrné jinak¹⁸.

4.2. Založení obvyklých forem obchodních společností

4.2.1 Založení s.r.o.

4.2.1.1 Uzavření a podepsání společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny

Pokud je SRO zakládána dvěma či více zakladateli (lhostejno zda jde o osoby fyzické či právnické, české nebo zahraniční), je třeba sepsat společenskou smlouvu. Tato právní forma může být založena i jediným zakladatelem (opět fyzická i právnická osoba), v tom případě se sepisuje tzv. zakladatelská listina. Zákon však v takovém případě zná omezení, zakazující založení SRO jinou SRO mající jen jediného společníka. Obdobně je vyloučeno, aby se SRO s jediným společníkem stala jediným společníkem v jiné SRO. V praxi by to vedlo např. neplatnosti smlouvy o obchodním podílu. Docházelo by tak totiž k nepřehlednému řetězení společnosti se možnými zřejmými důsledky. Dalším omezením je, že fyzická osoba může být jediným

¹⁸ LOHMANOVA, L., *Vybrané základní pojmy a instituty obchodního práva*, Olomouc: Univerzita Palackého, 2005, ISBN 80-244-1122-9

společníkem maximálně tří SRO¹⁹.

Oba typy výše popsaných zakládacích dokumentů (společenská smlouva i zakladatelská listina) musí mít formu notářského zápisu, jinak jsou neplatné. K neplatnosti (a tím pádem nezaložení společnosti) dochází i při absenci následujících údajů:

- firmy a sídla společnosti,
- určení společníků uvedením firmy nebo názvu a sídla právnické osoby nebo jména a bydliště fyzické osoby,
- předmětu podnikání (nebo jiné činnosti),
- výše základního kapitálu a výše vkladu každého společníka včetně způsobu a lhůty jejich splacení,
- jména a bydliště prvních jednatelů společnosti a způsob, jakým jejím jménem jednají,
- jména a bydliště členů dozorčí rady (je-li zřizována),
- určení správce vkladu,
- dalších údajů vyžadovaných obchodním zákoníkem (za všechny jmenujme například údaje o rezervním fondu nebo v případě vložení nepeněžitého vkladu do společnosti při založení je třeba uvést předmět nepeněžitého vkladu a částka, kterou se bude společníkovi započítávat).

Třebaže to v praxi není obvyklé, může být do společenské smlouvy zakomponována povinnost společnosti vydat stanovy upravující její vnitřní organizaci a některé další věci²⁰.

4.2.1.2 Splacení vkladů před vznikem s.r.o.

Před podáním návrhu na zápis SRO do obchodního rejstříku musí být splaceno alespoň 30% na každý peněžitý vklad a všechny vklady nepeněžité, s hodnotou

¹⁹ *Obchodní právo: Výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3. 2005*, Praha: ASPI, 2005, edice Meritum

²⁰ Obchodní společnosti (více v seznamu použitých zdrojů)

definovanou znaleckým posudkem. To vše v celkové hodnotě rovné nebo přesahující 100 000 Kč. Toto samozřejmě říká zákon, nicméně není vyloučeno stanovení podmínek přísnějších prostřednictvím společenské smlouvy.

Jestliže má společnost jediného zakladatele musí jím být splacen celý základní kapitál ještě před podáním návrhu na zápis. Pokud se, že FO nebo PO se stane jediným společníkem až po vzniku společnosti, je její povinností splatit všechny nesplacené peněžité vklady do 3 měsíců od doby kdy se tak stalo nebo převést část obchodního podílu na společnost na jinou osobu²¹.

4.2.1.3. Získání podnikatelského oprávnění s.r.o.

Pokud je společnost zakládána za účelem podnikání musí její jednatele požádat o vydání živnostenského nebo jiného příslušného oprávnění ještě před založením společnosti. Dnem doručení průkazu podnikatelského oprávnění začíná 90denní lhůta, ve které musí být podán návrh na zápis do OR²².

4.2.1.4 Návrh na zápis s.r.o. do obchodního rejstříku

Návrh na zápis SRO do OR musí všichni jednatele podat svým jménem a pravost jejich podpisů úředně ověřená. K vypracování návrhu a jeho podání mohou zmocnit i jiné osoby, ale i v takovém případě musí být jejich podpisy na plné moci úředně verifikovány. při samotném podání návrhu je nutné předložit ještě následující doklady:

- **Doklady o založení**
 - společenská smlouva nebo zakladatelská listina (forma notářského zápisu)
- **Doklady o předmětu podnikání** (je-li účelem společnosti)
 - příslušné oprávnění k podnikatelské činnosti
- **Doklady o splacení vkladu**

²¹ Obchodní společnosti (více v seznamu použitých zdrojů)

²² *Obchodní právo: Výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3. 2005*, Praha: ASPI, 2005, edice Meritum

- prohlášení správce vkladu s úředně ověřeným podpisem
- potvrzení banky o složení vkladu na základní kapitál
- v případě nemovitosti jako **nepeněžitého vkladu**:
 - výpis z katastru nemovitostí na danou nemovitost (ne starší než tři měsíce)
 - usnesení příslušného soudu o jmenování znalce
 - znalecký posudek soudem jmenovaného soudního znalce na vkládanou nemovitost
 - písemné prohlášení vkladatele nemovitosti s úředně ověřeným podpisem
- **Doklady o sídle**
 - písemné prohlášení vlastníka prostor, v němž dává souhlas k jejich užívání, anebo správce zmocněného k udělení souhlasu s umístěním sídla a zmocnění tohoto správce
 - výpis z katastru nemovitostí ne starší 3 měsíců
- **Doklady o jednatelích**
 - výpis z rejstříku trestů všech jednatelů ne starší než 3 měsíce (jedná-li se o občana jiného členského státu EU, postačí jenom výpis z tohoto státu; v jiném případě, je nutný výpis ze státu, jehož je občanem plus výpis ze států, ve kterých se nepřetržitě zdržoval alespoň 3 měsíce v posledních 3 letech)
 - čestné prohlášení jednatele s úředně ověřeným podpisem o tom, že je způsobilý k právním úkonům a splňuje i jiné podmínky provozování živnosti podle § 6 živnostenského zákona; zároveň potvrzuje, že u něj nenastala skutečnost, která by byla překážkou provozování živnosti dle § 8 a splňuje podmínky podle § 38l obchodního zákoníku
- **Doklady o členech dozorčí rady** (ustanovuje-li se)
 - tytéž jako u jednatelů
- **Doklady do sbírky listin**
 - společenská smlouva nebo zakladatelská listina
 - podpisové vzory jednatelů
 - znalecký posudek na vkládanou nemovitost

- **Ostatní dokumenty**

- plná moc advokátovi, notáři nebo jinému zástupci (pokud je jednatel zmocnili k podání návrhu na zápis spolu se svými úředně ověřenými podpisy)
- souhlas zapisované fyzické nebo právnické osoby se zápisem do obchodního rejstříku s úředně verifikovaným podpisem (zapisují-li se v rámci zápisu SRO do OR i jiné fyzické nebo právnické osoby, musí navrhovatel tento souhlas doložit spolu se souhlasem jednatelů)²³

4.2.2 Založení a.s.

K založení AS může dojít dvěma způsoby. Prvním je veřejná nabídka akcií (sukcesivní založení) a druhým je neveřejná nabídka k upsání akcií (simultánní založení.) Přitom AS může mít i jediného zakladatele, je-li jím právnická osoba (včetně státu). Tento zakladatel sepisuje zakladatelskou listinu (opět mající formu notářského zápisu). Při počtu zakladatelů větším než jedna je uzavírána zakladatelská smlouva v podobě notářského zápisu. Zajímavé je, že ačkoliv jedna fyzická osoba nemůže sama založit akciovou společnost, držení 100% akcií jí umožněno je.

Založení akciové společnosti je komplikovanější než ostatních základních právních forem protože nestačí pouhé uzavření zakladatelské smlouvy nebo signování zakladatelské listiny. Celý proces založení společnosti končí teprve přijetím všech rozhodnutí předepsaných zákonem, kterými jsou:

- rozhodnutí o založení společnosti
- schválení stanov společnosti
- volba orgánů společnosti, jež je podle stanov oprávněna volit valná hromada

²³ Obchodní společnosti (více v seznamu použitých zdrojů)

Tato rozhodnutí je případě založení AS s veřejnou nabídkou akcií oprávněna přijmouz **ustavující valná hromada** nebo v případě jednorázového založení akciové společnosti její zakladatelé²⁴.

Zakladatelská smlouva potažmo listina musí na základě § 163 odst. 1 OZ obsahovat:

1. firmu, sídlo a předmět podnikání (činnosti),
2. navrhovaný základní kapitál,
3. počet akcií, jejich jmenovitou hodnotu a podobu, v níž budou akcie vydány, dále též určení, zda akcie budou znít na jméno nebo na majitele, popřípadě poměr mezi nimi; mají-li být vydány akcie různých druhů, jejich název a definice práv s nimi spojených, v neposlední řadě i údaj o převoditelnosti na jméno,
4. kolik akcií který zakladatel upisuje, za jaký emisní kurs, způsob a lhůtu pro jeho splacení a jakým vkladem bude emisní kurs splacen,
5. splácí-li se emisní kurs akcií nepeněžitými vklady, je třeba určení předmětu nepeněžitého vkladu a způsobu jeho splacení, dále též počet, jmenovitou hodnotu, podobu, formu a druh akcií, jež se za něj vydají,
6. alespoň přibližnou výši nákladů, které v souvislosti se založením společnosti vzniknou,
7. určení správce vkladu,
8. návrh stanov.

V případě **veřejné nabídky akcií**, musí zakladatelská smlouva dále obsahovat²⁵

1. místo a dobu upisování akcií, (nesmí být kratší než dva týdny),
2. postup při upisování, zejména pak zda účinnost upisování akcií při dosažení nebo překročení navrhované výše základního kapitálu bude posuzována podle toho, kdy k upsání akcií došlo, nebo zda bude možné krátit jednotlivým

²⁴ DĚDIČ, J., *Právo v podnikách. 2, Právo obchodních společností*, Praha: Prospektrum, 1998, ISBN 80-7175-064-6

²⁵ dle § 163 odst. 2 OZ

upisovatelům, kteří upíší akcie ve stejné době, počet upsaných akcií na základě poměru jmenovitých hodnot jimi upsaných akcií,

3. připouštějí-li zakladatelé upisování akcií převyšujících navrhovaný základní kapitál je třeba definovat též postup při takovém upsání,
4. určení, že zájemci mohou splácet emisní kurs akcie pouze peněžitými vklady,
5. místo, dobu, případně účet banky určený pro splácení emisního kursu,
6. emisní kurs upisovaných akcií nebo jednoznačný způsob jeho určení (emisní kurs musí být pro všechny upisovatele stejný, pokud zákon nestanoví jinak),
7. způsob svolání ustavující valné hromady a místo jejího konání.

Zakladatelskou smlouvu (nebo listinu) je třeba doplnit o stanovy (zpřesňují vnitřní poměry a fungování společnosti), obecně považované za smlouvu společenskou, smlouvu svého druhu (sui generis)²⁶.

Stanovy ve formě notářského zápisu musí ze zákona obsahovat:

1. firma a sídlo společnosti
2. předmět činnosti
3. výši základního kapitálu a způsob splácení emisního kursu akcií
4. počet a jmenovitou hodnotu akcií, podobu akcií, jakož i určení, zda akcie znějí na jméno, nebo na majitele, případně kolik akcií zní na jméno a kolik na majitele
5. počet hlasů spojených s jednou akcií a způsob hlasování na valné hromadě; vydala-li společnost akcie v různých jmenovitých hodnot, pak i počet hlasů vztahující se k té které výši jmenovité hodnoty akcií
6. způsob svolávání valné hromady, její působnost a způsob jejího rozhodování
7. určitý počet členů představenstva, dozorčí rady nebo jiných orgánů, jakož i vymezení jejich působnosti a způsob rozhodování (jsou-li zřizovány)
8. způsob tvorby rezervního fondu a výši, do které je společnost povinna jej doplňovat, nesmí chybět ani způsob doplňování
9. způsob rozdělení zisku a úhrady ztráty

²⁶ Obchodní společnosti (více v seznamu použitých zdrojů)

10. důsledky porušení povinnosti splatit včas upsané akcie
11. pravidla postupu při zvyšování a snižování základního kapitálu, zejména možnost snižovat základní kapitál vzetím akcií z oběhu losováním
12. postup při doplňování a změně stanov
13. další údaje, pokud tak stanoví zákon

Tento výčet zahrnuje jen povinné, zákonem stanovené údaje. V praxi mohou být stanovy samozřejmě daleko rozsáhlejší²⁷.

4.2.2.1 Založení a.s. veřejnou nabídkou akcií (sukcesivní založení)

Při této variantě zakládání AS činí základní kapitál 20 000 000,- Kč. Přitom pod veřejnou nabídkou se rozumí sdělení, adresované širšímu okruhu osob, obsahující nejrůznější informace o nabízených cenných papírech a podmínkách postačujících a nutných k jejich získání. V podstatě se jedná o veřejný návrh smlouvy, při kterém je nutné dodržet následující rámcový postup.

- Schválení prospektu cenného papíru a jeho uveřejnění

Nejpozději současně s veřejnou nabídkou akcií zákon vyžaduje zveřejnění i tzv. prospektu cenného papíru, což je vlastně souhrn veškerých údajů, které investoři potřebují k posouzení akcie. Tento prospekt ale nejdříve musí projít schvalovacím řízením České národní banky. Existuje však výjimka kdy zákon prospekt nevyžaduje. Děje se tak v případě, že celkový emisní kurz nebo nabízená prodejní cena nepřesahují částku 200 000,- Eur.

- Uveřejnění veřejné nabídky akcií

Způsob zveřejnění nabídky musí být adekvátní (sdělovací prostředky typu denní tisk apod.) a jednou schválený a zveřejněný obsah již nelze měnit, a to ani tehdy, není-li výsledek nabídky pozitivní. Zákon však připouští možnost vypsát po neúspěšném pokusu nabídku novou, ale s nutností vypracování nové zakladatelské listiny nebo

²⁷ Obchodní společnosti (více v seznamu použitých zdrojů)

přínejmenším její změny. Obsahem nabídky musí být též informace vyžadované v § 163 odst. 1 a 2 OZ pro zakladatelskou smlouvu. Dále nesmí chybět stanovení doby a místa, na kterém bude možné akcie upsat a příslušný postup. Na tomtéž místě rovněž musí být možné nahlédnout do návrhu stanov.

- Upisování akcií

Upsání je v podstatě právní úkon, jímž upisovatel dává najevo vůli stát se akcionářem té které společnosti a účinnosti nabývá okamžikem podpisu v listině upisovatelů. Upisovateli z něj plyne povinnost splatit příslušný emisní kurz v dohodnuté výši a čase. Důležitá je skutečnost, že akcie není možné upsat nepeněžitými vklady. Dále musí upisovatel splatit emisní ážio a nejméně 10% jmenovité hodnoty akcií, které upsal, na účet banky a v době deklarované zakladateli v prospektu veřejné nabídky. V případě neplnění těchto povinností je upsání ze strany upisovatele považováno za neplatné.

Pokud ve stanovené lhůtě není jmenovitá hodnota účinně upsaných akcií ve výši navrhovaného základního kapitálu, považuje se celé upisování za neúčinné. Možným východiskem je doplnění chybějící hodnoty cestou upsání některým ze zakladatelů, potažmo všemi²⁸.

- Konání ustavující valné hromady

Pokud byla jmenovitá hodnota upsaných akcií splacena alespoň z 30% (a případné emisní ážio ze 100%), dovoluje zákon konání ustavující valné hromady. Zakladateli je svolána před uplynutím 60denní lhůty, jejíž počátek se počítá ode dne účinného upsání základního kapitálu. Oprávnění účastnit se jí mají všichni upisovatelé, kteří splnili podmínky vyžadované prospektem. Ustavující valná hromada je usnášeníschopná, pokud se jí účastní upisovatelé alespoň 50% akcií; rozhoduje se na základě většinového principu.

Jak již název napovídá, jejím primárním účelem je rozhodnout o založení společnosti, avšak tento účel není jediný. Mezi další patří volba orgánů společnosti

²⁸ Obchodní společnosti (více v seznamu použitých zdrojů)

a schvalování stanov. Všechna tato rozhodnutí jsou pro vznik společnosti bezpodmínečně nutná, a jestliže ustavující valná hromada některé z nich nepřijme, nemůže dojít ke vzniku společnosti. Průběh i přijatá rozhodnutí UVH musí mít formu notářského zápisu, jehož přílohami jsou seznam upisovatelů (včetně upsaných hodnot), kompletní text schválených stanov a v neposlední řadě též seznam zvolených členů orgánů společnosti²⁹.

4.2.2.2 Založení a.s. bez veřejné nabídky akcií

Minimální výše základního kapitálu je v tomto případě stanovena na 2 000 000 Kč je celý upsán v dohodnutém poměru mezi zakladatele (jednoho v případě PO, nebo mezi více FO i PO). Dlužno dodat, že tento způsob je v podmínkách ČR obvyklejší. Již samotný akt uzavření zakladatelské smlouvy nebo poodepsání zakladatelského dokumentu účastníky dává společnosti vzniknout. V příslušných zakladatelských dokumentech však musí být navíc zakotveny schválené stanovy, zvolené orgány společnosti případně další důležité skutečnosti. Odpadá povinnost splacení 30% jmenovité hodnoty akcií a celého emisního ážia ještě před přijetím rozhodnutí o založení společnosti. Tyto částky ale musí být splaceny před podáním návrhu na zápis do obchodního rejstříku, nepeněžité vklady musí být rovněž celé splaceny před tímto podáním.

4.2.2.3 Získání podnikatelského oprávnění a.s.

Pokud je AS zakládána za účelem podnikání, je povinností zakladatelů zažádat o vydání podnikatelského oprávnění na svou firmu. Pokud by byla předmětem činnost vykonatelná dle zákona jen fyzickými osobami, je nutné před zápisem do OR prokázat, že v rámci AS bude činnost vykonávána oprávněnými osobami (tzn. uvést

²⁹ *Obchodní právo: Výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3. 2005*, Praha: ASPI, 2005, edice Meritum

jména daných osob, typ právního vztahu mezi nimi a AS a nakonec též jejich jednotlivá podnikatelská oprávnění)³⁰.

4.2.2.4 Návrh na zápis a.s. do obchodního rejstříku

O zápis do OR žádá představenstvo jako celek, a to buď osobně, nebo prostřednictvím pověřené osoby – v obou případech jsou však nutné příslušné dokumenty s úředně ověřenými podpisy.

4.2.2.5 Přílohy k návrhu na zápis a.s. do obchodního rejstříku

Ke každému návrhu na zápis a.s. se je třeba přiložit:

- **Doklady o založení**
 - zakladatelská smlouva nebo zakladatelská listina (forma notářského zápisu)
 - v případě veřejné nabídky:
 - notářský zápis průběhu ustavující valné hromady (stejnopis)
 - notářský zápis rozhodnutí valné hromady o schválení stanov (stejnopis)
 - veřejná nabídka akcií
 - prospekt cenného papíru schválený ČNB
 - seznam upisovatelů
- **Doklady o předmětu podnikání** (pokud společnost založena za úč. podnikání)
 - oprávnění k dané podnikatelské činnosti
- **Doklady o splacení vkladu**
 - prohlášení správce vkladu s úředně ověřeným podpisem
 - výpis bankovního účtu
 - je-li emisní kurs akcií splacen **nepeněžitým vkladem**, přesněji nemovitostí:

³⁰ *Obchodní právo: Výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3. 2005*, Praha: ASPI, 2005, edice Meritum

- výpis z katastru nemovitostí na vkládanou nemovitost
 - usnesení příslušného soudu o jmenování znalce
 - znalecký posudek soudem jmenovaného soudního znalce ohledně vkládané nemovitosti
 - písemné prohlášení vkladatele nemovitosti s úředně verifikovaným podpisem
- **Doklady o sídle**
 - písemné prohlášení vlastníka prostor, v němž uděluje souhlas pro užívání těchto prostor, popřípadě správce zmocněného k udělení takového souhlasu spolu s se zmocněním tohoto správce
 - výpis z katastru nemovitostí
 - **Doklady o členech představenstva**
 - výpis z rejstříku trestů všech členů představenstva ne starší než 3 měsíce (jedná-li se o občana jiného členského státu EU, postačí jenom výpis z tohoto státu; v jiném případě, je nutný výpis ze státu, jehož je občanem plus výpis ze států, ve kterých se nepřetržitě zdržoval alespoň 3 měsíce v posledních 3 letech)
 - čestné prohlášení člena představenstva s úředně ověřeným podpisem o tom, že je způsobilý k právním úkonům a splňuje i jiné podmínky provozování živnosti podle § 6 živnostenského zákona; zároveň potvrzuje, že u něj nenastala skutečnost, která by byla překážkou provozování živnosti dle § 8 a splňuje podmínky podle § 381 obchodního zákoníku
 - **Doklady o členech dozorčí rady**
 - tytéž doklady jako u členů představenstva
 - **Doklady do sbírky listin**
 - zakladatelský dokument
 - podpisové vzory členů představenstva a členů dozorčí rady
 - případně znalecký posudek na vkládanou nemovitost
 - **Ostatní dokumenty**

- plná moc advokátovi, notáři nebo jinému zástupci (pokud je členové představenstva zmocnili k podání návrhu na zápis spolu se svými úředně ověřenými podpisy)
- souhlas zapisované fyzické nebo právnické osoby se zápisem do obchodního rejstříku s úředně verifikovaným podpisem (zapisují-li se v rámci zápisu AS do OR i jiné fyzické nebo právnické osoby, musí navrhopatel tento souhlas doložit spolu se souhlasem jednatelů)³¹

4.2.3 Založení v.o.s.

4.2.3.1 Uzavření a podepsání společenské smlouvy

K založení veřejné obchodní společnosti dochází uzavřením společenské smlouvy (opět s úředně ověřenými podpisy) v počtu minimálně dvou společníků (lhostejno zda se jedná o FO či PO či jejich kombinace). Fyzická osoba musí splňovat podmínky provozování živnosti, za právnickou osobu vykonává práva a povinnosti spojené s rolí společníka fyzická osoba v podobě statutárního orgánu nebo pověřeného zástupce.

Minimálními náležitostmi společenské smlouvy jsou:

- firma a sídlo společnosti
- určení společníků uvedením firmy nebo názvu a sídla právnické osoby, popřípadě jména a bydliště fyzické osoby
- předmět podnikání společnosti

V případě jejich absence je smlouva neplatná, další náležitosti záleží na dohodě, u některých dokonce OZ jejich zařazení předvídá (např. úprava většinového

³¹ Obchodní společnosti (více v seznamu použitých zdrojů)

rozhodování o změnách společenské smlouvy, lhůta pro splacení vkladu a eventuální důsledky prodlení etc.)³².

4.2.3.2 Splácení vkladu v.o.s.

Ze zákona nutnost tvorby základního kapitálu v případě VOS nevyplývá, může však být dána společenskou smlouvou – pak jsou v ní definované podmínky směrodatné a závazné pro všechny společníky. Vklady mohou mít peněžitou i nepeněžitou formu, u nepeněžitých již není vyžadováno ocenění znalcem. Pokud je společník se splácením v prodlení, je povinen uhradit navíc ze zákona plynoucí 20% úrok z výše dlužné částky – nestanoví-li společenská smlouva jinak.

4.2.3.3 Získání podnikatelského oprávnění v.o.s.

VOS lze založit pouze za účelem podnikání a proto je ještě před podáním návrhu na zápis do OR povinností zakladatelů zažádat o vydání podnikatelského oprávnění na svou firmu. Pokud by byla předmětem činnost vykonatelná dle zákona jen fyzickými osobami, je nutné před zápisem do OR prokázat, že v rámci AS bude činnost vykonávána oprávněnými osobami (tzn. uvést jména daných osob, typ právního vztahu mezi nimi a AS a nakonec též jejich jednotlivá podnikatelská oprávnění)³³.

4.2.3.4 Návrh na zápis v.o.s. do obchodního rejstříku

O zápis do OR žádají společníci kolektivně, a to buď osobně, nebo prostřednictvím pověřené osoby – v obou případech jsou však nutné příslušné dokumenty s úředně ověřenými podpisy.

4.2.3.5 Přílohy k návrhu na zápis v.o.s. do obchodního rejstříku

K návrhu na zápis do OR je zapotřebí přiložit následující:

³² Obchodní společnosti (více v seznamu použitých zdrojů)

³³ *Obchodní právo: Výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3. 2005*, Praha: ASPI, 2005, edice Meritum

- **Doklady o založení**
 - společenská smlouva s úředně ověřenými podpisy
- **Doklady o předmětu podnikání**
 - příslušná oprávnění k podnikatelské činnosti
- **Doklady o sídle**
 - písemné prohlášení vlastníka prostor, v němž uděluje souhlas pro užívání těchto prostor, popřípadě správce zmocněného k udělení takového souhlasu spolu s se zmocněním tohoto správce
 - výpis z katastru nemovitostí
- **Doklady o společnících v.o.s.**
 - potvrzení správce daně, že žádný společník nemá v evidenci daní evidovány splatné daňové nedoplatky
 - výpis z rejstříku trestů všech společníků ne starší než 3 měsíce (jedná-li se o občana jiného členského státu EU, postačí jenom výpis z tohoto státu; v jiném případě, je nutný výpis ze státu, jehož je občanem plus výpis ze států, ve kterých se nepřetržitě zdržoval alespoň 3 měsíce v posledních 3 letech)
 - čestné prohlášení každého společníka s úředně ověřeným podpisem o tom, že je způsobilý k právním úkonům a splňuje i jiné podmínky provozování živnosti podle § 6 živnostenského zákona; zároveň potvrzuje, že u něj nenastala skutečnost, která by byla překážkou provozování živnosti dle § 8 a splňuje podmínky podle § 381 obchodního zákoníku
- **Doklady do sbírky listin**
 - společenská smlouva
 - podpisové vzory těch společníků, kteří mají funkci statutárního orgánu
- **Ostatní dokumenty**
 - plná moc advokátovi, notáři nebo jinému zástupci (pokud je společníci zmocnili k podání návrhu na zápis spolu se svými úředně ověřenými podpisy)
 - souhlas zapisované fyzické nebo právnické osoby se zápisem do obchodního rejstříku s úředně verifikovaným podpisem (zapisují-li se

v rámci zápisu VOS do OR i jiné fyzické nebo právnické osoby, musí navrhovatel tento souhlas doložit spolu se souhlasem společníků³⁴

4.2.4 Založení k.s.

4.2.4.1 Uzavření a podepsání společenské smlouvy

KS je založena uzavřením smlouvy, kterou uzavírají vždy minimálně jeden komplementář (ručí celým svým majetkem) a jeden komanditista (ručí do výše svého nesplaceného vkladu). Podpisy na smlouvě musí být úředně ověřeny. Pakliže je ve funkci komplementáře FO, musí splňovat podmínky provozování živnosti, v případě PO vykonává práva a povinnosti s funkcí spojené pověřená FO - buď statutární orgán nebo zástupce.

Povinným obsahem společenské smlouvy u této právní formy jsou:

- firma a sídlo společnosti
- určení společníků uvedením firmy nebo názvu a sídla právnické osoby nebo jména a bydliště fyzické osoby
- předmět podnikání
- jasná definice toho, kdo ze společníků je komplementář a kdo komanditista
- výše vkladu každého komanditisty

V případě jejich absence je smlouva považována za neplatnou. Společníci mohou na základě dohody zahrnout do společenské smlouvy i další skutečnosti³⁵.

4.2.4.2 Splacení vkladu před vznikem k.s.

Spodní hranici základního kapitálu komanditní společnosti zákon stanovil na 5 000,- Kč, přičemž povinnost vkladu mají pouze komanditisté. Lhůtu a způsob jeho

³⁴ Obchodní společnosti (více v seznamu použitých zdrojů)

³⁵ *Obchodní právo: Výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3. 2005*, Praha: ASPI, 2005, edice Meritum

splacení stanoví společenská smlouva, není-li lhůta uvedena, splácí se bez zbytečného odkladu po vzniku společnosti.

4.2.4.3 Získání podnikatelského oprávnění k.s.

I KS je založena výhradně za účelem podnikání, tudíž před návrhem na zápis musí komplementáři zažádat o příslušná oprávnění k podnikatelské činnosti. Pokud by byla předmětem činnost vykonatelná dle zákona jen fyzickými osobami, je nutné před zápisem do OR prokázat, že v rámci KS bude činnost vykonávána oprávněnými osobami (tzn. uvést jména daných osob, typ právního vztahu mezi nimi a KS a nakonec též jejich jednotlivá podnikatelská oprávnění)³⁶.

4.2.4.4 Návrh na zápis k.s. do obchodního rejstříku

Návrh na zápis do OR je podepisován oběma skupinami společníků (komanditisty i komplementáři), podpisy podléhají opět úřednímu ověření. V případě, že bude náležitostmi zápisu pověřena třetí strana, podpisy na plné moci je třeba též verifikovat.

4.2.4.5 Přílohy k návrhu na zápis k.s. do obchodního rejstříku

Přílohu návrhu na zápis tvoří následující listiny:

- **Doklady o založení**
 - Společenská smlouva (úředně ověřené podpisy)
- **Doklady o předmětu podnikání**
 - oprávnění k podnikatelské činnosti
- **Doklady o vkladu**
 - prohlášení správce vkladu s úředně ověřeným podpisem
 - výpis z banky
- **Doklady o sídle**

³⁶ Obchodní společnosti (více v seznamu použitých zdrojů)

- písemné prohlášení vlastníka prostor, v němž uděluje souhlas pro užívání těchto prostor, popřípadě správce zmocněného k udělení takového souhlasu spolu s se zmocněním tohoto správce
- výpis z katastru nemovitostí
- **Doklady o komplementářích k.s.**
 - potvrzení správce daně, že žádný společník nemá v evidenci daní evidovány splatné daňové nedoplatky
 - výpis z rejstříku trestů všech komplementářů ne starší než 3 měsíce (jedná-li se o občana jiného členského státu EU, postačí jenom výpis z tohoto státu; v jiném případě, je nutný výpis ze státu, jehož je občanem plus výpis ze států, ve kterých se nepřetržitě zdržoval alespoň 3 měsíce v posledních 3 letech)
 - čestné prohlášení každého komplementáře s úředně ověřeným podpisem o tom, že je způsobilý k právním úkonům a splňuje i jiné podmínky provozování živnosti podle § 6 živnostenského zákona; zároveň potvrzuje, že u něj nenastala skutečnost, která by byla překážkou provozování živnosti dle § 8 a splňuje podmínky podle § 381 obchodního zákoníku
- **Doklady do sbírky listin**
 - společenská smlouva
 - podpisové vzory těch společníků, kteří mají funkci statutárního orgánu
- **Ostatní dokumenty**
 - plná moc advokátovi, notáři nebo jinému zástupci (pokud je společníci zmocnili k podání návrhu na zápis spolu se svými úředně ověřenými podpisy)
 - souhlas zapisované fyzické nebo právnické osoby se zápisem do obchodního rejstříku s úředně verifikovaným podpisem (zapisují-li se v rámci zápisu KS do OR i jiné fyzické nebo právnické osoby, musí

navrhovatel tento souhlas doložit spolu se souhlasem obou skupin společníků³⁷.

5. ZALOŽENÍ EVROPSKÉ AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI

5.1 Stručná historie Evropské akciové společnosti

Za první oficiální popud k vytvoření nadnárodní kapitálové organizace mající podobu obchodní společnosti lze bezpochyby považovat návrh Karla Geilerse přednesený na 34. zasedání německých právníků v Kolíně nad Rýnem. Rada Evropy na tuto výzvu ovšem zareagovala se značným zpožděním a první dva návrhy z její strany vzešly až v letech 1949 a 1952.

Další požadavky, jejichž obsah již nesl punc evropské nadnárodní společnosti v rámci Evropských společenství jako doplňku k národnímu akciovému právu, se objevily na 57. kongresu notářů Francie z úst francouzského notáře Thibaulta a později též nizozemského profesora Pietra Sanderse³⁸.

Silně proaktivní postoj k této věci zaujala Francie. Roku 1962 francouzský Svaz průmyslu a obchodu přišel s verzí Statutu evropské společnosti, čítající 194 článků, a o tři roky později následoval apel francouzské vlády Radě ES, aby zjedнала signování státní smlouvy o evropské obchodní společnosti všemi tehdejšími členy společenství. Rada ES návrh akceptovala a roku 1966 ustavila komisi v čele profesorem Sandersem, jejímž cílem bylo prověřit možnosti právní formy evropské akciové společnosti. Forma akciové společnosti byla vybrána zejména s ohledem na její existenci v právních systémech všech členských zemí. Dalším kladem jsou otevřené dveře pro vstup na burzu. Skupina dokončila studii ještě téhož roku a vše nasvědčovalo tomu, že institut Evropské akciové společnosti vznikne co nevidět. Roku 1970 Komise předložila návrh Radě ministrů, tento ale v dané podobě neuspěl. Po dlouhém připomínkování a následných korekcích byl návrh předložen Radě opět až v roce 1975, avšak díky

³⁷ Obchodní společnosti (více v seznamu použitých zdrojů)

³⁸ Societas Euroapaea – Evropská akciová společnost I (historický vývoj, cíle a prameny)

vnitřním rozepřím ohledně struktury orgánů, spoluúčasti zaměstnanců na vedení společnosti a daňovým otázkám nebyl schválen ani tentokrát.

Po desetileté odmlce přišel návrh opět do hry poté, co byla Komise vyzvána Evropskou radou v roce 1985 k vypracování plánu k zajištění vnitřního trhu. Výsledkem práce Komise byla Bílá kniha, mezi jejímiž 279 návrhy zákonů byl ukryto i několik odstavců o nezbytnosti přijetí Societas Europaea. Od roku 1987 měla Komise za úkol usilovně pracovat na harmonizaci práva obchodních společností, což bylo přímým důsledkem přijetí Jednotného evropského aktu. V roce 1989 předložila zcela nový návrh statutu SE, již obsahující návrh směrnice o právech a postavení zaměstnanců. Ani tato podoba návrhu se však Radě nezamlouvala a proto jí byl roku 1991 předloženo další možné znění nařízení, ve kterém se již Komise snažila vystříhat takových sporných bodů, jakými byly například daňové a koncernové právo. Od jejich absence si slibovala víceméně bezproblémové schválení, nicméně tentokrát přijetí zabránily rozkoly ohledně oné směrnice o postavení zaměstnanců³⁹.

1. 1. 1993 vstoupil oficiálně v platnost jednotný Evropský vnitřní trh a návrhem SE se v té době zabývalo několik skupin odborníků na ekonomii a teorii práva – a dlužno dodat, že tyto skupiny pracovaly poměrně nezávisle a nekoordinovaně. Skupina Carla Ciampiho roku 1995 vyrukovala se zprávou, že fungující SE by mohla v rámci EU generovat úspory až 30 miliard €. Evropská komise poté pověřila Etienne Davignoma (bývalý viceprezident Komise) a jeho tým, aby diagnostikoval názorové rozdíly na SE napříč členskými státy a zpracoval kompromisní řešení. Roku 1997 vynesl Davignon na světlo zprávu, která za řešení problému uvádí zastoupení zaměstnanců v dozorčí radě a v představenstvu zároveň. Místo variantních modelů rozhodování zaměstnanců navíc navrhla tzv. „záchytné“ pravidlo. Toto řešení bylo opět konzultováno na úrovni Rady ministrů a roku 1998, za britského předsednictví, byl předložen takový návrh podílu zaměstnanců na rozhodování, akceptovatelný všemi členskými státy s výjimkou Španělska. To souhlasilo, až když mu byla v roce 2000 poskytnuta speciální „Option-out“ výjimka. Následně, 8. 12. 2000, přijala Rada

³⁹ Societas Euroapaea – Evropská akciová společnost I (historický vývoj, cíle a prameny)

rozhodnutí o vytvoření SE.

V platnost vstoupily nařízení o statutu SE a doplňující směrnice 8. 10. 2001. Na okamžik se objevilo riziko v podobě žádosti na vznesení žaloby vzešlé z řad Evropského parlamentu, nicméně nakonec byla stažena. Bezprostředně použitelnou se ale směrnice stala až 8. 10. 2004, což bylo datum, ke kterému nejpozději musely členské státy uvést v platnost potřebné prováděcí zákony⁴⁰.

5.2 Cíle a důvody vzniku SE

Cíle, jejichž naplnění si tvůrci SE od takovéto supranacionální formy společnosti slibovaly, nebyly v žádném případě stálé v čase. Prvotními návrhy z let 1970 a 1975 byla považována za jakousi *conditio sine qua non* k vytvoření jednotného vnitřního trhu Společenství. Dále se vzhledem k tehdejšímu stupni integračního procesu se jednalo o zcela novou právní formu založenou na statutu s ovou silou srovnatelným se zákony pro akciové společnosti v jednotlivých členských státech. Nicméně návrhy vzešlé o 15 let později představují již jen jeden z mnoha kroků „dolaďujících“ společný trh a vzhledem k současnému stupni harmonizace, obecně platné zásadě vzájemného uznávání právních úprav a v neposlední řadě ústupkům provedeným aby Rada koncept SE odsouhlasila již tento nelze považovat za kompletní soubor regulí dávajících vzniknout zcela nové obchodní společnosti. Na komunitární úrovni jsou upraveny pouze ty okruhy, pro něž je vnitrostátní právní úprava neadekvátní s přihlédnutím k celoevropskému charakteru SE a také garantuje svobodnou volbu mezi monistickým a dualistickým systémem (viz xx), což má v právním řádu z členských států zakotveno pouze Francie⁴¹.

Důvody ustavení SE a cíle, které by měla naplnit, obsahují první tři strany nařízení. Lze konstatovat, že všechny jsou podřízeny cíli z čl. 14 smlouvy o ES a čl. 2 smlouvy o EU – vedle odstranění obchodních překážek představuje SE dalším instrumentem finalizace společného trhu. Jmenovitě lze mezi očekávané přínosy SE zahrnout:

⁴⁰ Societas Europaea – Evropská akciová společnost I (historický vývoj, cíle a prameny)

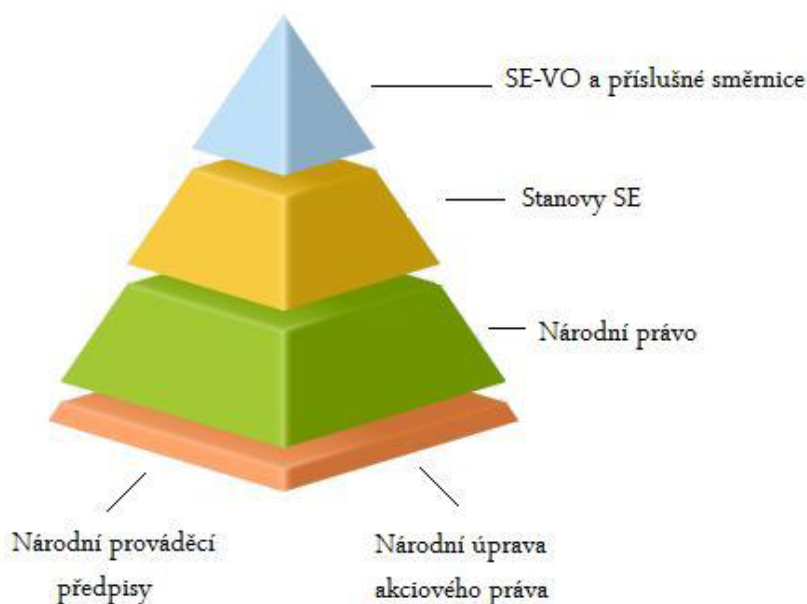
⁴¹ Societas Europaea – Evropská akciová společnost II (struktura SE-VO, povaha, sídlo a firma SE)

- právní forma schopná maximálního hospodářského využití jednotného trhu,
- eliminace psychologických i daňových překážek,
- reorganizace výrobních faktorů,
- svoboda ve věci přemístování sídla,
- efektivní systém managementu,
- zvýšení konkurenceschopnosti.

5.3 Prameny práva SE

Soustava předpisů, jimiž SE podléhá je poměrně komplikovaná a explicitně je upravena v čl. 9 NoSE. Právní prameny lze rozdělit do těchto skupin:

Schéma č. 1 – Prameny práva SE

Pyramida ukazuje hierarchický vztah jednotlivých skupin, tzn. stanovám podléhá SE jen v případech kdy to právo evropských společenství (v tomto případě reprezentované SE-VO) umožňuje. Třetí skupina je jak vidno dále členěna. SE-VO totiž nemá charakter bezprostředně platného obvyklého nařízení (tedy takového, které nepotřebuje žádný prováděcí akt). Dokonce není ani bezprostředně platné, což znamená že osoby, jichž se právní úprava dotýká se nemohou svých práv dovolat přímo. Jediným

účelem národních předpisů je provedení SE-VO, zatímco jeho vlastní doplnění a zpřesnění zajišťují jednotlivé národní úpravy práva akciových společností⁴².

Odkazování SE-VO na národní úpravu je bohužel značně problematické. Jednotlivé odkazy, vyskytující se i v mnoha jiných případech než pouze v čl. 9, nemají zdaleka jednotnou formu a proto lidé zabývající se aplikací SE-VO řeší například taková dilemata, jako zda jsou odkazy adresovány pouze na právo hmotné nebo přichází do hry i mezinárodní právo soukromé. Zcela jasné není ani to, jestli se SE-VO odkazuje jen na právo psané nebo bere v potaz i soudní judikáty či problematika příslušnosti vyložení práva národního, doplňuje-li toto nařízení Společenství⁴³.

5.4 Založení SE

Sám pojem založení SE není přesně vymezen. Často bývá spojován se dnem jejího zápisu do obchodního rejstříku státu, ve kterém má své sídlo. Zápisem do obchodního rejstříku společnost vzniká a nabývá právní subjektivity. Návrh na zápis podávají osoby k tomu určené právem sídelního státu budoucí SE.

To co hlavně odlišuje SE od jiných právních forem je omezení způsobů zakládání. Nařízení Rady č.2157/2001/ES přesně specifikuje způsoby, jakými může být evropská společnost založena. Pro každý ze způsobů je nutná existence takzvaného nadnárodního prvku, takže Evropskou společnost nemohou založit výhradně tuzemské subjekty, ale pouze subjekty působící ve dvou a více členských státech unie. Společnost musí být navíc založena podle práva státu, kde sídlí, a to kvůli případným nejasnostem, kterým právem se řídí. Nejdůležitějším požadavkem pro založení SE je skutečnost, že SE nemůže vzniknout z ničeho, ale pouze přeměnou z již existujících forem podnikání.

Dle čl. 1 odst. 1 nařízení o ES vyplývá, že evropskou společnost lze založit jedním z níže uvedených způsobů, a sice.

- formou fúze, a to sloučením či splynutím (čl. 2 odst.1 nařízení o SE),
- formou holdingové evropské společnosti (čl. 2 odst. 2 nařízení o SE),
- formou dceřiné společnosti (čl. 2 odst. 3 nařízení o SE),
- přeměnou akciové společnosti (čl. 2 odst. 4 nařízení o SE),

⁴² Societas Europaea: Společnost s evropským občanstvím

⁴³ Societas Europaea: Společnost s evropským občanstvím

- dceřiné společnosti již existující evropské společnosti (čl. 3 odst. 1 nařízení o SE).

Původními společnostmi jsou z velké většiny společnosti akciové. Výjimku tvoří založení ES formou holdingové společnosti, kdy může být transformující se společností i společnost s ručením omezeným, a dále pak založení ES jako dceřiné společnosti, kdy je okruh původních společností z hlediska právních forem ještě širší. (čl. 2 odst. 3 Nařízení o SE).

Jak již bylo řečeno, nezbytnou podmínkou pro založení výše uvedených forem SE je přítomnost nadnárodního prvku. Tento prvek spočívá ve skutečnosti, že zúčastněné společnosti sídlící v některém z členských států, případně jejich dceřiné společnosti, se řídí různými národními právními řády. Založená společnost se potom řídí právem členského státu, ve kterém má umístěné své sídlo.

Založení SE je obecně podřízeno právu akciových společností platnému v členském státě, ve kterém SE zřizuje své sídlo. Tomuto právu jsou tedy podřízeni všichni aktéři založení.

Na zakládání lze nahlížet jako na proces o dvou částech – první je přijetí rozhodnutí o založení SE zakládajícími společníky, druhý pak samotné založení SE. Při založení je věnována pozornost především úpravě převzetí závazků původních společností, účinkům a způsobu zápisu SE, vydání a následnému upisování akcií v neposlední řadě též formě a obsahu zakladatelské smlouvy (listiny) v případě zakládání dceřiné SE.

Dle čl. 12 nařízení o SE se každá SE zapisuje v členském státě, ve kterém má sídlo, do rejstříku určeného právními předpisy členského státu. V České republice se jedná o obchodní rejstřík.

Povinně zveřejňované údaje v obchodním rejstříku jsou:

- zápis a výmaz SE z rejstříku, zrušení SE,
- změna sídla SE spojená se změnou rozhodného práva (přemístění do jiného členského státu),
- prohlášení nebo zrušení konkurzu nebo vyrovnání na SE,
- změna stanov,
- záměr zúčastněných společností uskutečnit fúzi a základní údaje týkající se fúze,
- záměr uskutečnit založení holdingové SE a schválení tohoto záměru valnou

- hromadou každé ze zakládajících společností,
- členové orgánů SE (řídícího, dozorčího nebo správního orgánu a výkonní ředitelé) a jejich oprávnění jednat ve jménu SE,
 - zastupování chybějícího člena představenstva členem dozorčí rady⁴⁴.

Do jednoho měsíce od zápisu SE do OR musí její zástupci sdělit potřebné údaje také Úřadu pro úřední tisky Evropských společenství, aby je tento mohl následně zveřejnit v Úředním věstníku EU. Těmito údaji jsou zejména: firma; identifikační číslo; místo a datum zápisu SE do rejstříku; datum, místo a název zveřejnění; sídlo; předmět a forma podnikání.

Dle nařízení o SE ručí každý akcionář do výše svého upsaného základního kapitálu, který se podle ustanovení čl. 4 vyjadřuje v eurech⁴⁵.

Výše upsaného základního kapitálu musí činit nejméně 120 000,- €s tím, že právní předpisy členského státu mohou vyžadovat vyšší upsaný kapitál u společností se specifickým předmětem podnikání. Článek 5 pak říká, že v ostatních případech platí pro základní kapitál SE, jeho zachování a změny, akcie, dluhopisy etc. tytéž předpisy, které by se vztahovaly na akciovou společnost se sídlem v členském státě, ve kterém je SE zapsána do rejstříku⁴⁶.

Tím je evropským společností umožněno zvolit si pro ně nejvhodnější právo z hlediska tvorby a především změn základního kapitálu. Pro některé společnosti, zejména pokud mají zájem financovat své aktivity formou emisí nových akcií, je důležité, aby jim dané právo umožnilo zvyšování základního kapitálu bez nutnosti svolávání valné hromady nebo třeba vydávání různých druhů akcií a jiných operací majících vztah k financování aktivit společnosti.

Ostatní cenné papíry, např. ty, jež nejsou investičními cennými papíry (směnky, skladní listy), podléhají mezinárodnímu právu směnečnému. Na transakce s cennými

⁴⁴ Peter Hodál a Juraj Alexander v Evropské právo obchodních společností, Linde Praha, a.s., Praha (2005), s. 194.

⁴⁵ Článek 67 nařízení o SE stanovuje výjimku, kdy pokud v daném členském státě nebyla národní měna úplně nahrazena eurem, může tento stát uplatnit na SE se sídlem na svém území uplatnit stejné předpisy, které uplatňuje na akciové společnosti řídicí se jeho právem – tedy např. v ČR vyjádřit základní kapitál v korunách.

⁴⁶ Platí např. pro možnost SE vydávat dluhopisy či jiné cenné papíry

papíry bude aplikováno z části právo rozhodné pro danou smlouvu (tzv. obligační statut) a zčásti právo, kterým se řídí příslušný cenný papír (tzv. úprava nad meze obligačního statutu).

Firmu (neboli název) upravuje článek 11 nařízení o SE takto:

- 1. Před nebo za firmou SE musí být uváděna zkratka „SE“.*
- 2. Pouze SE smí uvádět ve své firmě zkratku „SE“.*
- 3. Obchodní společnosti a jiné právnické osoby zapsané do rejstříku v členském státě před dnem vstupu nařízení o SE v platnost, v jejichž firmách se objevuje zkratka SE, však nemusí svou firmu měnit.*

Stanovy společnosti jsou specifikovány článkem 6 nařízení o SE, kde se říká, že výrazem „stanovy SE“ je míněna jak zakladatelská smlouva nebo listina i samotné stanovy SE, v případě že jsou předmětem zvláštního dokumentu. K jejich změně je vyžadována rozhodnutí valné hromady opřené o přinejmenším 2/3 většinu odevzdaných hlasů, pokud platné právo akciových společností daného členského státu nestanoví jinak. Rozhodující rovněž je, aby stanovy SE nebyly v rozporu s úpravou zapojení zaměstnanců.

Stanovy upravují například tyto náležitosti:

- právní formu
- název (firma, „obchodní jméno“) společnosti
- sídlo společnosti, - výše základního kapitálu – pokud není splacen celý, i podmíněná výše – tj. schválená výše (ještě neupsaného) a již upsaný základní kapitál,
- počet členů jednotlivých orgánů společnosti, podle obchodního zákoníku i způsob rozhodování
- pravidla pro usnášeníschopnost a stanovení většiny potřebné k rozhodování v orgánech SE, zakotvení možnosti předsedy orgánu rozhodnout v případě rovnosti hlasů
- délka funkčního období členů orgánů SE, max. 6 let
- působnost valné hromady⁴⁷.

⁴⁷ Peter Hodál a Juraj Alexander v Evropské právo obchodních společností, Linde Praha, a.s., Praha, 2005

5.4.1 Fúze

Fúze dvou či více akciových společností nebo jiných SE, které jsou založeny podle práv členských států EU a mají zapsané sídlo i hlavní správu v EU, jestliže se alespoň dvě z nich řídí právem různých členských států⁴⁸.

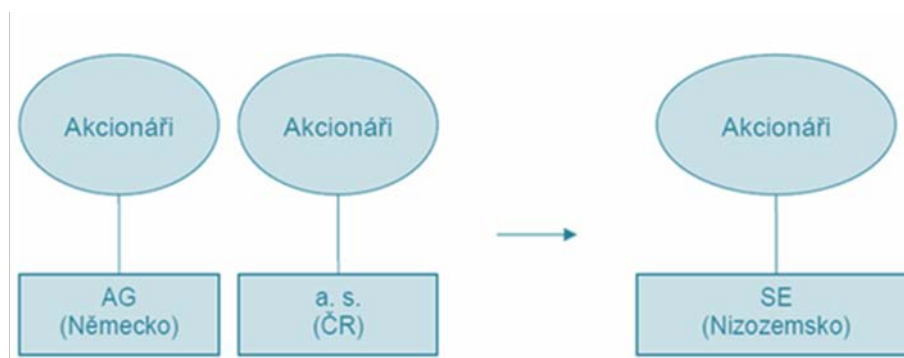

Schéma 2 - Vznik evropské společnosti fúzí

Jde o nejvíce využívaný způsob, jakým může SE vzniknout. Lze ji uskutečnit buď sloučením nebo splynutím akciových společností. V obou případech dochází ke zrušení a zániku původní akciové společnosti, avšak při sloučení se tato společnost stává součástí jiné, dříve existující obchodní společnosti, kdežto splynutím dojde k vytvoření společnosti zcela nové.

Můžeme se setkat i s postupem opačným, kdy jmění SE přejde na společnost akciovou a evropská společnost při fúzi zanikne. Fúze se může účastnit libovolný počet společností, avšak vzniklá společnost je vždy jen jedna.

V případě sloučení akciových společností musí mít nově vznikající SE sídlo ve stejném státě jako některá ze zakladatelských společností. SE může vzniknout jednak fúzí dvou rovnocenně postavených právnických osob, ale i fúzí mezi mateřskou a dceřinou společností.

Při fúzi sloučením se převádějí aktiva a pasiva zanikajících společností na společnost nástupnickou a akcionáři zanikajících společností se stávají akcionáři nástupnické společnosti. Při fúzi splynutím se převádějí aktiva a pasiva fúzujících

⁴⁸ Založení evropské společnosti fúzí – oddíl 1 nařízení o SE.

společností na společnost nástupnickou a akcionáři fúzujících společností se stávají akcionáři nástupnické SE. Fúzující společnosti zanikají.

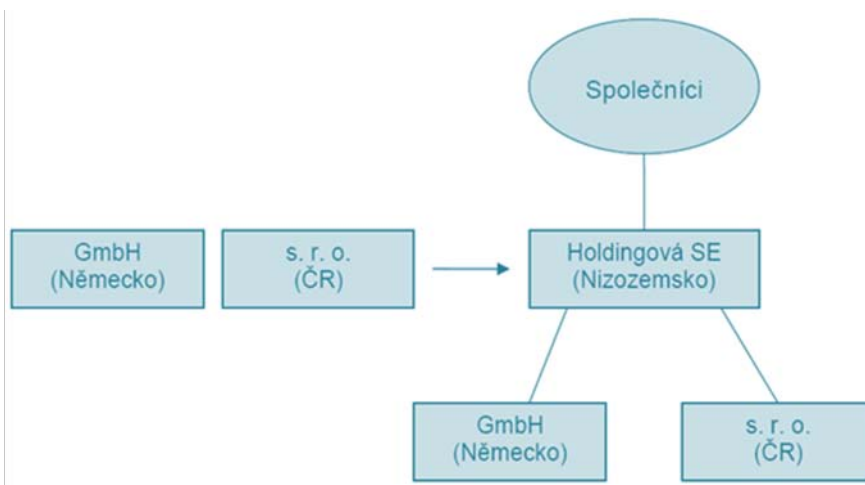
Konkrétní postup realizace fúze vypadá následovně:

- vypracování projektu fúze (řídící orgány)
- zpracování zpráv pro akcionáře (znalci řídicí orgány)
- zveřejnění informací o plánované fúzi – ve věstníku všech dotčených států a v sídlech společností
- schválení fúze (valné hromady)
- potvrzení o legalitě fúze (státy zakladatelských společností)
- návrh na zápis SE (max. šest měsíců od vystavení potvrzení)
- zápis SE do rejstříku³⁶

5.4.2 Holdingová společnost

Akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným založené dle práv členských států, mající sídlo a hlavní správu v EU, mohou usilovat o založení holdingové SE za předpokladu, že nejméně dvě z nich se řídí právem různých členských států nebo mají alespoň dva roky dceřinou společnost řídicí se právem jiného členského státu nebo pobočku nacházející se v jiném členském státě³⁸. Tento způsob však není příliš populární.

Schéma 3 - Vznik SE jako holdingu

Ze schéma č.3 je zřejmé, že dva společníci společností s.r.o mohou pomocí holdingové SE společností ovládat.

Při vzniku holdingové SE z akciových společností, akcionáři zúčastněných společností držící více než 50% podíl na hlasovacích právech vloží akcie do základního kapitálu holdingové SE a výmění je za její akcie. Tato forma vzniku může být velkou výhodou hlavně při vytváření centrál zahraničních koncernů v Evropě, a to především v těch členských státech, které povolují vznik SE i společností, jejichž právní ústředí leží mimo Společenství.

Konkrétní postup vytvoření holdingové společnosti je zpravidla následující:

- vypracování projektu založení holdingové SE (řídící orgány)
- zveřejnění projektu (minimálně jeden měsíc před valnou hromadou)
- prozkoumání projektu znalci, vypracování zprávy
- odsouhlasení projektu valnou hromadou
- tříměsíční lhůta na rozhodnutí, zda společníci vloží své obchodní podíly do holdingové SE
- pro splnění podmínek založení holdingové SE musí společník vložit dostatečně velký obchodní podíl (nejméně polovinu hlasovacích práv každé zúčastněné společnosti), ostatní společníci mají jeden měsíc na rozhodnutí, zda do holdingové SE vloží své obchodní podíly
- zapsání SE do rejstříku.

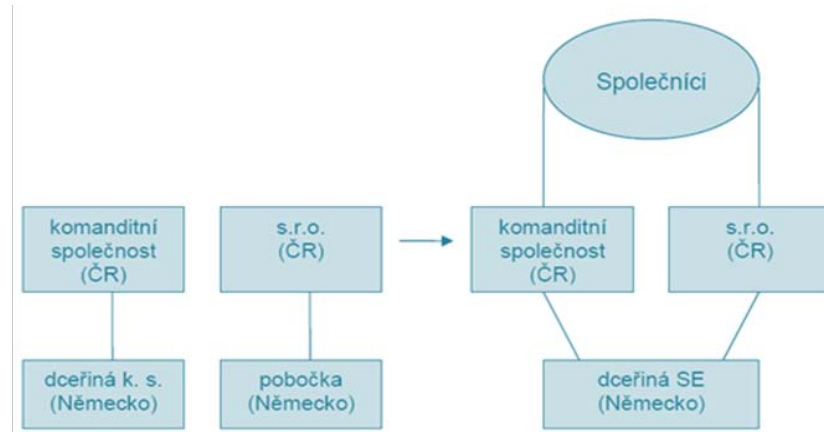
Po vzniku holdingové SE se převedou vložené obchodní podíly společníků do vlastnictví SE a místo nich získají společníci obchodní podíl na holdingové SE.

5.4.3 Dceřiná společnost

Mezi další způsoby vzniku evropské společnosti řadíme vytvoření SE jako dceřiné společnosti. Alespoň dvě obchodní společnosti či právnické osoby (soukromého i veřejného práva), které byly založeny podle práva některého z členských států EU a mají svoje sídlo i hlavní správu na území Společenství, mohou založit Evropskou společnost jako svou dceřinou společností úpisem akcií. Samozřejmě i zde musí být přítomen mezinárodní prvek, tedy alespoň dvě ze společností musí podléhat právu odlišných členských zemí, mít po dobu nejméně dvou let svou dceřinou společnost v

jiném členském státě nebo konečně mít organizační složku podniku na území jiného členského státu, než je stát, jehož právem se sami řídí. Upsání podílů se potom podává na základě národního právního řádu zakládajících zemí.

Schéma 4 - Vznik SE jako dceřiné společnosti

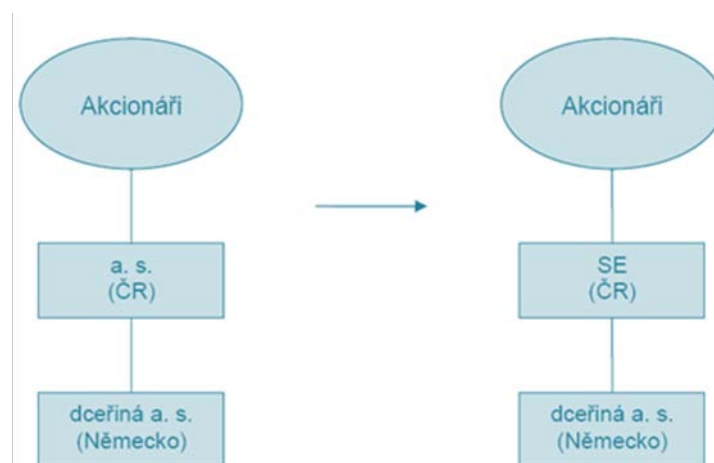

Způsob založení SE jako dceřiné společnosti se mi osobně jeví jako nejtěvřenější širokému spektru právnických osob, přesto však není nejčastěji využíváný.

5.4.4 Transformace akciové společnosti

Evropská společnost může vzniknout také změnou právní formy dosavadní akciové společnosti na Evropskou společnost. Akciová společnost založená podle práva některého z členských států Společenství a mající svoje sídlo i hlavní správu na území Společenství, může změnit svoji právní formu na SE, pokud měla nejméně po dva roky dceřinou společnost podléhající právu jiného členského státu.

Schéma č. 5- Transformace akciové společnosti na SE

Přeměna české akciové společnosti s dceřinou společností působící déle než dva roky v jiném členském státě EU.

V případě takto vzniklé SE se spíše než o založení nové společnosti jedná o změnu právní formy, která nemá za následek ani zrušení společnosti původní ani založení nové právnické osoby. Změna se provádí například kvůli zvýšení důvěryhodnosti společnosti, daňovým předpisům, mobilitě (možnost po přeměně změnit sídlo) atd.

Oproti předchozím formám vzniku SE má tato forma několik omezení. Pro této “transformaci” nesmí dojít ke změně sídla vzniklé SE – to lze učinit až po regulérním vzniku SE. Další odlišnost se skrývá nadnárodním prvku – nestačí pouhá organizační složka společnosti, (ostatní možnosti ale zůstávají platné i v tomto případě).

Konkrétní postup přeměny akciové společnosti na SE může vypadat následovně:

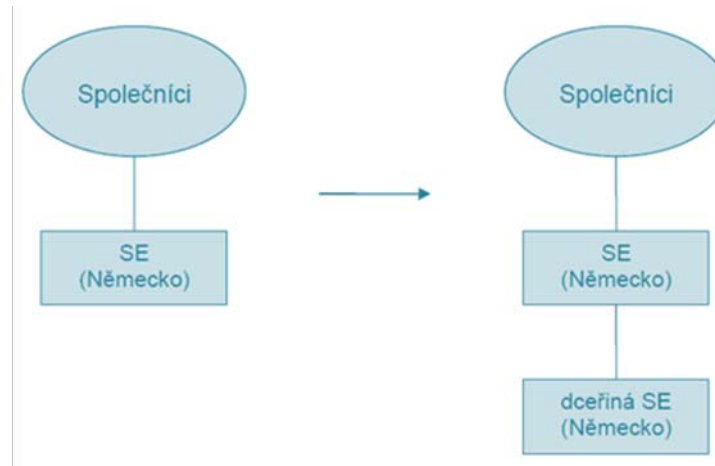
- vypracování projektu,
- zveřejnění,
- znalecký posudek,
- schválení projektu valnou hromadou,
- zápis změny do rejstříku⁴⁹.

5.4.5 Sekundární dceřiná společnost

Posledním variantou vzniku SE je dceřiná společnost již existující evropské společnosti. Tato eventualita je přehledně vyjádřena následujícím schématem.

⁴⁹ Peter Hodál a Juraj Alexander v publikaci Evropské právo obchodních společností, Linde Praha, a.s., Praha (2005), s. 190.

Schéma č. 6- Vznik SE jako sekundární dceřiné společnosti

Pro tuto formu nestanovuje evropské právo žádná omezení. Ani počet vzniklých dceřiných společností nemohou jednotlivé státy nijak limitovat – a to ani pomocí platných národních ustanovení o zákazu unipersonálních společností.

5.5 Struktura SE

Organizační struktura SE je podrobně popsána v hlavě III. Nařízení o SE, přičemž na výběr mají zakladatelé ze dvou možností. Mohou zvolit buď způsob uspořádání běžný v tuzemské úpravě akciové společnosti s představenstvem jako výkonným a statutárním orgánem a dozorčí radou s kontrolní působností (dualistický systém), anebo způsob zažitý v anglosaských právních systémech, Francii a Itálii, jenž je založen na principu správy jediným orgánem – správní radou či radou ředitelů s exekutivní i dozorčí funkcí (monistický systém). Vrcholným orgánem je pak v obou modelech valná hromada.

Zajímavý je dodatek, že pokud právní úprava členských států jeden z uvedených modelů nezná, je povinností členského státu upravit akciové právo speciálně pro evropskou společnost.

5.5.1 Dualistický systém

Dualistický systém spočívá ve vytvoření dvou orgánů – řídicího a dozorčího orgánu, z nichž první zmiňovaný zajišťuje obchodní vedení společnosti, druhý se stará o jeho kontrolu. Základem pro dualistický model se stala německá právní úprava, ve

kteře jsou členové řídícího orgánu jmenováni a odvoláváni dozorčím orgán. Pro evropskou společnost platí úprava české akciové společnosti upravená obchodním zákoníkem.

Počet členů řídícího i dozorčícího orgánu je záležitostí stanov SE, stejně jako pravidla pro jeho stanovení a tím je členských států umožněno určit si jejich libovolný počet. Ve stanovách může být upraveno i jmenování dozorčí rady, která je jinak volena valnou hromadou.

Výhoda dualistického systému spočívá především v možnosti přenesení odpovědnosti za vedení společnosti na konkrétní osobu při udržení významných kontrolních pravomocí. V rámci společnosti tedy dochází k dělbě moci.

Schéma č. 7- Dualistický model – SWOT analýza

Silné stránky - oddělení řízení a kontroly - akcionáři mohou propustit dozorčí radu na valné hromadě	Výhody - dozorčí rada může být dobrým zástupcem akcionářů
Slabé stránky - dozorčí rada je závislá na informacích od správní rady	Nevýhody - riziko prosazování zájmů akcionářů - řízení a kontrola se mohou překrývat

5.5.2 Monistický systém

Monistický systém vychází z tradice zemí anglosaského právního systému. České obchodní právo ho nepřipouští, proto bylo nutné tento model pro potřeby evropské společnosti upravit speciálně v zákoně o SE, který vychází z právní úpravy francouzské (ta zahrnuje oba systémy).

V čele klasického systému stojí jediný orgán, a sice správní rada, která v určité míře spojuje pravomoci statutárního a dozorčícího orgánu u dualistického modelu. Statutárním orgánem je předseda rady, který je současně generálním ředitelem a který je oprávněn k obchodnímu vedení. Ostatní členové správní rady vykonávají především činnost kontrolní, obdobně jako dozorčí rada v dualistickém systému. Valná hromada je stejně jako u dualistického modelu vrcholným orgánem.

U odděleného systému monistického modelu je funkce předsedy správní rady a generálního ředitele oddělena. Generální ředitel je statutárním orgánem s jednatelskou

působností a obchodním vedením, a stojí mimo řady členů správní rady. Předseda správní rady plní roli reprezentativní a koordinační, v ostatních záležitostech se jeho postavení příliš neliší od postavení ostatních členů správní rady, kteří plní funkci především kontrolní. Tímto se správní rada přibližuje dozorčí radě v dualistickém modelu.

Díky značné flexibilitě zákona o SE si správní rada, za podmínek upravených ve stanovách, může rozhodnout o volbě mezi výše zmíněnými systémy.

Monistický systém je vhodný především pro menší podniky, které nepotřebují složitou dualistickou strukturu, navíc jsou pro ně přijatelnější menší náklady na řízení společnosti, kde není potřebné vytvářet dva orgány s vlastními řady, prostory apod. Důvěryhodná osobnost s dostatečným vlivem je schopna vést podnik téměř sama a může mít pod kontrolou vše, co se v něm děje.

Schéma č. 7- Monistický model – SWOT analýza

<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - jasně definovaná řídicí struktura - rychlejší rozhodovací procesy - ředitelé mají přímý přístup k informacím 	<p>Výhody</p> <ul style="list-style-type: none"> - členové vedení řídí se znalostí věci
<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - závislost na ředitelích - ředitelé se „zmocní“ vedení 	<p>Nevýhody</p> <ul style="list-style-type: none"> - není zaručena reprezentace zájmů společníků

5.5.3 Společné znaky

Aby mohly být dozorčí rada či správní orgán usnášeníschopné, musí být přítomna nejméně polovina všech členů. Rozhodování se poté provádí prostou většinou přítomných. V případě, že by nastala shoda, rozhodující hlas má předseda orgánu.

Stanovy určují délku funkčního období členů jednotlivých orgánů, která však nesmí být delší než šest let, avšak daný člen může být do funkce zvolen i vícekrát, pokud to není v rozporu se stanovami.

Členem orgánu SE může být fyzická i právnická osoba, s výjimkou osob uvedených v článku 47 odst. 2 nařízení o SE. Jedná se především o osoby spojené s trestní činností v podnikání či osoby odpovědné za úpadek jiné společnosti. Na

všechny členy orgánu SE se váže povinnost mlčenlivosti. Dle nařízení o SE je odpovědnost za školu na národní úrovni.

Ve stanovách mohou být uvedeny druhy rozhodnutí, které musí v dualistickém systému řídicímu orgánu schválit dozorčí orgán nebo které vyžadují rozhodnutí správního orgánu v monistickém systému.

5.5.4 Valná hromada

Valná hromada je vrcholným orgánem evropské společnosti. Tento orgán rozhoduje o záležitostech, ve kterých má výlučnou pravomoc na základě nařízení o SE nebo právních předpisů členského státu, ve kterém se nachází sídlo SE. Jedná se například o přemístění sídla SE do jiného členského státu, jmenování členů dozorčí rady a správní rady či přeměny SE na běžnou akciovou společnost.

Valná hromada je svolávána výkonným orgánem nejméně jednou za rok, a to do šesti měsíců po skončení účetního období. Pro zásadní změny v SE, např. při změně stanov, je pro usnesení vyžadována kvalifikovaná většina, pro ostatní usnesení valné hromady postačí většina prostá.

5.5.5 Participace zaměstnanců do záležitostí SE

Účast zaměstnanců na řízení evropské společnosti je upravena směrnicí Rady 2001/86 v nařízení o SE. Rozumí se tím jakýkoliv mechanismus, projednání, spolurozhodování, pomocí kterého mohou zástupci zaměstnanců (vyjednávací výbor) ovlivňovat rozhodnutí, jež mají být ve společnosti přijata.

Proto se v každé SE ustavuje písemné dohody o účasti zaměstnanců na řízení. Děje se tak v souladu s vyjednávacím postupem upraveným v člancích 3 až 6, popřípadě dle okolností uvedených v článku 7. Pokud není účast zaměstnanců na řízení vyřešena v souladu s ustanoveními směrnice o SE, nemůže být společnost založena.

Zapojení zaměstnanců může nabývat tří podob - informace, konzultace a vliv na složení orgánů SE. Orgány SE skrze pravidelné zprávy informují zaměstnance o důležitých skutečnostech týkajících se SE, o možných dopadech zamýšlených opatření etc, čímž vytvářejí základ pro možnou konzultaci. Slovem "možnou" se rozumí závislou na vůli zaměstnanců, protože pokud zaměstnanci projeví zájem se v dané věci

vyjádřit, jsou orgány SE povinny souhlasit se společným zasedáním. Zaměstnanci disponují právem volit, být voleni, jmenovat, navrhnout nebo nesouhlasit s volbou člena dozorčího nebo správního orgánu SE.

Vyjednávací procedura majoritně podléhá právu země, ve kterém má SE své sídlo. Rozhodující vliv má tedy flexibilita právní úpravy. Samotná jednání začínají po zveřejnění projektu založení a je pro ně zřízen zvláštní vyjednávací výbor. Přitom zastoupení zaměstnanců společností z různých států se stanoví tak, že na každých 10% zaměstnanců (z celku) připadá alespoň jeden člen výboru.

Směrnice o SE požaduje, aby dohoda po stránce obsahové splňovala tyto náležitosti:

- určení rozsahu dohody,
- složení a způsob ustavení orgánu, který bude zastupovat zaměstnance ve vztahu k SE,
- způsoby konzultace a informace,
- frekvenci zasedání orgánu a jeho finanční a materiální zabezpečení,
- podrobnosti dohody o vlivu zaměstnanců na složení orgánů SE (v případě její existence),
- datum účinnosti, trvání dohody a způsob jejího obnovení.

5.6 Některé názory na SE

Někteří odborníci z řad právníků a ekonomů však považují SE za formu příliš komplikovanou a spekulují, že většina firem dá přednost slučování a reorganizaci cestou přeshraniční fúze. Směrnice EP o nich nabyla účinnosti v prosinci roku 2005. Její užití je sice lehce omezené (vyjmuty jsou z ní např. firmy, jejichž předmětem je kolektivní investování) a spojení umožňuje jen společnostem stejné či podobné právní formy (definice podobných právních forem v různých zemích by nakonec mohla představovat poměrně velký problém), nicméně údajně jim poskytuje větší flexibilitu. Členské země dostaly dvouletou lhůtu na její včlenění do svých právních řádů. Čeští legislativci při té příležitosti mimochodem zkomponovali zcela nový zákon pokrývající svým rozsahem celou problematiku přeměny obchodních společností a družstev. Důvodem proto byla nevyhovující dosavadní právní úprava této oblasti. Ale zpět k SE. Převážná většina jich

je údajně pouhou „prázdnou schránkou“, jejímž jediným účelem je držení podílů ve společnostech původem z různých zemí, které jejich vlastníky prakticky nemohl sjednotit jinak. Nutnou daní za to byla např. již výše zmíněná účast zaměstnanců na řízení apod. V rámci směrnice o fúzích však toto odpadá a daná společnost si může ponechat stávající právní formu a navíc si nově vzniklá firma bude moci, obdobně jako SE, zvolit své sídlo v kterémkoliv státě společenství⁵⁰.

Ona směrnice je mimochodem dodnes předmětem bouřlivé diskuse. Objevují se názory, že zajištění participace zaměstnanců na řízení SE výdobytkem německých lobbistů, neboť právě a jen v Německu (co se evropských zemí týče) funguje model řízení AS zvaný Mitbestimmung (spolurozhodování), ve kterém v představenstvu zasedají s hlasovacím právem vedle zástupců akcionářů též zástupci odborů. Ve světě je tento model kritizován jako omezování vlastnických práv a liberální ekonomové jej označují za anachronismus, neboť odbory údajně brání propouštění nevykonných zaměstnanců a tlakům vedení na růst efektivity výstupů firmy.

Odpůrci tohoto principu nebili nějak výrazně na poplach do té doby, dokud byla SE a toto ustanovení dobrovolnou možností. Nicméně když byla 25.10.2004 Radou ministrů schválena směrnice říkající, že pravidla SE jsou povinně aplikovatelná na ty společnosti vznikající spojením firem registrovaných v odlišných členských zemích. V praxi to tedy znamená, že například při sloučení české a německé společnosti musí být podniknuty kroky k zapojení zaměstnanců do řízení firmy v rozsahu stanoveném německém legislativou. Německou proto, že SE-VO obsahuje zásadu užití pro participaci zaměstnanců legislativu té země, kde je tato rozsáhlejší⁵¹.

Navzdory počátečnímu proklamovanému uvedení skutečně Evropské společnosti, se konečná forma SE řídí v podstatě tím samym právem jako původní obdoby akciových společností v jednotlivých státech. Steven Turnbull, partner právnické firmy Linklaters k tomu dokonce říká: “SE byla původně zamýšlena jako evropská společnost, ale prostě nebyla buď spolupráce nebo administrativní systém,

⁵⁰ Sbohem, Societa Europaea (více ve zdrojích)

⁵¹ Mitbestimmung – export německého korporativismu

keré by její realizaci v takové formě umožnily. SE je v podstatě obdoba národních společností, jen pod jiným názvem. A všechny ty řeči o stírání národních rozdílů, které ji provázejí jsou naprostý nesmysl.⁵²”

Jednotná, skutečně evropská, akciová společnost je tedy zatím jen jakýsi ideál, ke kterému se Evropská komise snaží dospět. Realitou ovšem je existence 27 variant něčeho, čemu se pro shodné podstatné rysy říká SE, nicméně detaily fluktuují v závislosti na právní úpravě té které země. Na vině jsou především tradice a obavy zemí zcela odložit své léta propracovávané a prověřené systémy a nahradit je něčím zcela novým.

Rovněž mezi podnikateli šlo vysledovat jakési obavy z této nové právní formy, neboť až do roku 2007 nevznikla v ČR ani jedna SE – podobná situace panovala i v ostatních zemích a v rámci Unie se počítaly na desítky⁵³.

Skutečnou výhodu SE představuje její značka. Když například britská PLC získá pocit, že tato její ryze britská doložka by mohla mít negativní dopad na její plánovanou expanzi na francouzský trh, prostě přejde na SE a žádný francouzský zákazník na první pohled neodhalí její ostrovní původ. Evropská komise si mimochodem slibuje, že značku SE si z obdobného důvodu oblíbí nejrůznější asijské a americké korporace⁵⁴.

SE Richard Stretchim, partner firmy Pricewaterhouse-Coopers dodává, že přechod na SE sice usnadní pohyb společnosti v rámci společenství. Ale jen na první pohled. Ačkoliv bude firma v kterékoliv zemi nadále mít formu, nevyhne se registračnímu procesu v nové zemi, podřízení se tamnímu právu a případně reorganiza i reorganizaci dle tamních norem.

Ačkoliv je založení SE poměrně komplikovanou záležitostí, v ČR existuje i v evropském měřítku poměrně ojedinělá možnost se všem komplikacím vyhnout. Za necelých 200 tisíc Kč nabízejí firmy Smart Office & Companies a Společnosti Online již založené, hotové (tzv. ready-made forma) SE. Princip je jednoduchý – obě firmy mají svou vlastní SE a nabízené firmy jsou jejich dceřinými společnostmi. Jak tvrdí

⁵² Not quite a single European company (vice viz zdroje)

⁵³ Societas Europaea: Společnost s evropským občanstvím

⁵⁴ Not quite a single European company (vice viz zdroje)

Josef Jaroš, jednatel Smart Office & Companies: „Když se ráno rozhodnete pořídit si evropskou společnost, večer ji můžete mít.“

Společnosti, které formu SE již přijali (např. Allianz, Koh-I-Noor Hardtmuth) si od ní slibují možnost uplatňování identická podniková pravidla a manažerské řízení napříč zeměmi Společenství, stabilnější právní prostředí zaštitěné EU, lepší image společnosti a z toho všeho plynoucí posílení obchodní pozice.

Z mého pohledu poněkud diskutabilní vlastností SE je její anonymita. Tato forma totiž umožňuje, aby nebyl veřejně vidět žádný její akcionář. Z obchodního rejstříku může být za určitých okolností zřejmé jen jméno pouhého jediného člena řídicího orgánu.

Díky možnosti libovolně měnit sídlo společnosti v rámci EU, s nímž je nutně spojena i změna právního režimu, jemuž daná SE podléhá, si vlastníci mohou zvolit stát s nejvhodnějšími podmínkami pro jejich podnikání (od daňového zatížení až po administrativu spojenou s předmětem podnikání). Nicméně v případě daňové optimalizace není jediným určujícím faktorem sídlo společnosti, ale též země, ve které aktivně působí a kde dosahuje příjmů. Členským státům by se přirozeně nezamlouval exodus jejich daňových poplatníků, proto se mu brání modifikací tzv. přímého zdanění na svém území. SE je tedy fakticky nucena řídit se i několika daňovými režimy⁵⁵.

Hrubé shrnutí kladů a záporů by mohlo vypadat následovně:

+

- 1) mohla by se stát užitečným nástrojem společných podniků na pan-evropské úrovni (např. budování dálkových železničních a silničních spojení)
- 2) společnosti mohou růst a expandovat bez problému spojených se zakládáním a spravováním dceřiných společností
- 3) minoritním kladem je vliv na image společnosti (přijetí formy SE může vzbuzovat dojem velké, silně stabilní celoevropské společnosti)

⁵⁵ Societas Europaea: Společnost s evropským občanstvím

- a) neposkytuje komplexní srozumitelný právní základ, jak slibovala (neupravuje otázky daní, účetnictví, insolvence, důchodu, povinnosti členů správní rady etc.)
- b) SE je předmětem smíšených právních režimů, z čehož pro společnosti a jejich právní poradce plynou potíže s hledáním, zda tu kterou skutečnost upravuje právo komunitní či příslušného státu
- c) se zapojením zaměstnanců vznikají firmám dodatečné finanční náklady a administrativní obtíže (informování, konzultace, spolupodílení se na řízení)⁵⁶

6. POROVNÁNÍ OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

6.1 Veřejná obchodní společnost

Je v první řadě právnická osoba s plnou právní subjektivitou a může být založena jen za účelem podnikání. Musí mít nejméně dva společníky. Společníci vykonávají podnikatelskou činnost VOS a ručí za její závazky společně a nerozdílně celým svým majetkem. Společníkem přitom může být jen osoba fyzická, splňující všeobecné podmínky provozování živnosti podle živnostenského zákona. Pokud je společníkem právnická osoba, vykonává práva a povinnosti spjaté s její účastí statutární orgán nebo jím pověřená osoba. Pokud společník přestane splňovat zákonem stanovené požadavky za doby trvání společnosti, je tím dán důvod pro její zrušení a likvidaci⁵⁷.

Tato právní forma je vhodná v případech, že se společníci chtějí osobně účastnit na podnikání společnosti, ale nedisponují prostředky k založení SRO nebo AS. V porovnání se samostatným podnikáním osob sice dochází k jistému snížení rizika, neboť za závazky odpovídá společnost a ne společníci, nicméně trvá princip jejich osobního ručení. Výhodu představuje také princip pouze jednoho danění zisku

⁵⁶ After thirty years on a drawing (více viz zdroje)

⁵⁷ LOHMANOVA, L., *Vybrané základní pojmy a instituty obchodního práva*, Olomouc: Univerzita Palackého, 2005, ISBN 80-244-1122-9

(kapitálové společnosti podléhají dvojímu zdanění – VOS je zproštěna od daně z příjmu právnických osob, i když jí fakticky je)⁵⁸.

6.2 Komanditní společnost

V této společnosti, kterou je opět možno založit pouze za účelem podnikání, jeden nebo i více společníků ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu (uvedeného v OR), tzv. komanditista, a vice versa jeden nebo více společníků ručí celým svým majetkem, tzv. komplementář. Oba dva typy společníků musí být ve společnosti přítomné po celou dobu jejího trvání a může je zastávat osoba fyzická, právnická, domácí i zahraniční. Právní úprava komanditní společnosti není komplexní a v některých aspektech se řídí právní úpravou SRO nebo VOS⁵⁹.

KS nachází uplatnění v případech, kdy někteří společníci disponují nápadem nebo podnikatelskými schopnostmi, zatímco jiní kapitálem. Obdobně jako v případě VOS i zde je riziko nižší v porovnání se samostatným podnikáním, leč princip osobního ručení zůstává. Dvojímu zdanění zde podléhá pouze ta část zisku určená k rozdělení mezi komanditisty⁶⁰.

6.3 Společnost s ručením omezeným

Lze říci, že společnost s ručením omezeným v sobě spojuje výhody akciové společnosti (spojení kapitálových prostředků více subjektů) s výhodami společností soukromých (osobní účast subjektů na vedení společnosti). Tato právní forma umožňuje kompletní oddělení soukromého majetku společníků od majetku společnosti, čímž dochází k eliminaci podnikatelského rizika, a může ji založit i jediná fyzická osoba. SRO může být založena též za jiným účelem, než je podnikání. Základní kapitál je tvořen vklady společníků, kteří ručí za závazky společnosti jen do výše svých nesplacených vkladů. Do skupiny společností kapitálových je řazena zejména proto, že pro jí již ze zákona vnikají takové povinnosti, jakými jsou tvorba rezervního fondu,

⁵⁸ DĚDIČ, J., *Právo v podnicích. 2, Právo obchodních společností*, Praha: Prospektrum, 1998, ISBN 80-7175-064-6

⁵⁹ LOHMANOVA, L., *Vybrané základní pojmy a instituty obchodního práva*, Olomouc: Univerzita Palackého, 2005, ISBN 80-244-1122-9

⁶⁰ DĚDIČ, J., *Právo v podnicích. 2, Právo obchodních společností*, Praha: Prospektrum, 1998, ISBN 80-7175-064-6

orgánů společnosti ale též kvůli absenci ručení společníků celým jejich majetkem. SRO však nemusí zpracovávat stanovy či ustanovit dozorčí radu. Za prvky přejaté od společností osobních lze považovat například neztělesnění obchodního podílu v cenném papíru, právo společníků přijímat rozhodnutí i mimo valnou hromadu, omezení maximálního počtu účastníků (max. 50 společníků) etc.

6.4 Akciová společnost

Základní kapitál akciové společnosti je rozvržen na jistý počet akcií o určité jmenovité hodnotě. Účel, za kterým může být založena, je ideální i materiální. Je ryze kapitálovou společností, povinně vytváří tři orgány, z nichž pouze valnou hromadu tvoří akcionáři – v ostatních mohou zasedat i třetí osoby (představenstvo, dozorčí rada). Akcionáři za závazky společnosti neručí, ale tato za své závazky odpovídá celým majetkem. Mezi její přednosti patří eliminace rizika akcionářů, volná vazba společníků na společnost, relativně snadná možnost získání finančních prostředků skrz navýšení základního kapitálu⁶¹.

7. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ O ZNALOSTECH EVROPSKÉ AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI

Z kraje října letošního roku jsem prováděl dotazníkové šetření (dotazník viz příloha č.) o znalostech týkajících se evropské akciové společnosti. Cílová skupina byli studenti PEF ČZU v Praze Suchbátka. Dotazník se skládal z 15 otázek, které byly různorodě položené – od založení, přes výhody a nevýhody SE až k aktuálním počtům SE u nás i ve Společenství. Některé otázky byly spíše znalostní, v dalších jsem chtěl vyjádřit názor studentů na daný problém. Domníval jsem se, že o volných prázdninových chvílích někteří studenti o SE slyšeli (TV, Radio) nebo při brouzdání internetem na nějaké informace či reklamy narazili. Dotazník vyplnilo celkem 106

⁶¹ LOHMANOVA, L., *Vybrané základní pojmy a instituty obchodního práva*, Olomouc: Univerzita Palackého, 2005, ISBN 80-244-1122-9

respondentů (studentů ČZU) různých věkových kategorií, od prvního ročníku studia na ČZU až po ty nejstarší.

8. ZJIŠTĚNÉ POZNATKY A JEJICH VYHODNOCENÍ

Jak již bylo řečeno, při sestavování dotazníku jsem se snažil vytvořit otázky, na které lze odpovědět i s minimální znalostí SE. Z mého pohledu jsou otázky v dotazníku velice jednoduché, ale to jen díky tomu, že se o SE už nějaký čas zajímám.

První otázka⁶², která se dá označit za kruciólní, rozčlenila respondenty do čtyř skupin. První je skupina, které pojem SE nic neříká, nikdy o ní neslyšeli. Z celkového počtu 106 respondentů takto odpovědělo 17, což je 16%, tedy poměrně vysoké číslo. V dalších otázkách je nutné mít o SE alespoň tušení, takže tato skupina v dalším vyplňování nepokračovala a počet respondentů se snížil ze 106 na 89. Do druhé skupiny patří ti, kteří název evropská společnost již někdy slyšeli, ale bližší informace o ní nevědí. Druhá skupina je početnější než první, takto odpovídala necelá třetina všech dotázaných (30%). Třetí, nejpočetnější skupina, kterou tvoří 46% dotázaných, má o SE základní znalosti. Poslední skupinu, bohužel nejméně zastoupenou (7%), tvoří studenti, kteří se s pojmem SE setkávají velice často a není pro ně problém odpovědět na všechny moje otázky⁶³.

Další otázkou, kterou rozeberu podrobněji, je hned otázka č. 2⁶⁴. Cílem takto položené otázky bylo zjistit, s jakým rokem mají respondenti evropskou společnost spojenou. Nejvíce respondentů (59 ze zbylých 89, což dělá 66% a nejlepší výsledek z celého dotazníku) mají SE spojenou s rokem 2004, což je správná odpověď. Je nutno dodat, že odpovědi, ze kterých respondenti vybírali, dopomohly k takto dobrému výsledku vlivem velkých časových intervalů⁶⁵.

⁶² Říká Vám něco pojem „Evropská společnost“ či „Societas Europea“?

⁶³ Grafické vyhodnocení první otázky viz graf. č 1

⁶⁴ SE je možné zakládat od roku:

⁶⁵ Grafické vyhodnocení a možnosti odpovědi na druhou otázku viz graf. č.2

Jako největší výhodu SE respondenti považují její „Image“, velký počet hlasů dostalo i snížení zaměstnaneckých nákladů díky monistickému modelu, je však pozoruhodné, že nejméně hlasů dostala odpověď „umožnění přeshraniční fúze“, přitom tato možnost byla jedním z hlavních lákadél, proč se o SE začalo uvažovat.

Za hlavní nevýhody SE respondenti označili její obtížné založení. Tato otázka byla již několikrát v průběhu práce zmíněna, nemá smysl ji více rozebírat.

Oblast výše základního kapitálu se zdá být studentům taky známá, jelikož 55% dotázaných studentů ví, že výše základního upsaného kapitálu SE činí 120 000 EUR.

Poslední otázka⁶⁶ byla jediná, na kterou respondenti museli odpovědět vlastními slovy a ukázat své znalosti. Na základě odpovědí by se společnost Allianz dala označit jako nejznámější evropská společnost (alespoň z řad studentů ČZU), jelikož na otázku „Znáte nějaké konkrétní společnosti, podnikající pod hlavičkou SE? Pokud ano, jaké?“ téměř každá druhá odpověď zněla právě Allianz. Dobrého výsledků dosáhli i společnosti Finep a Porsche.

Dotazník měl za úkol prověřit znalosti studentů PEF ČZU o evropské společnosti, a musím přiznat, že jsem byl i přes malou náročnost otázek znalostmi studentů příjemně překvapen. Můžu s radostí konstatovat, že více než polovina studentů PEF ČZU má o evropské společnostech přinejmenším základní znalosti.

9. ZÁVĚR

Ačkoliv je nařízení o SE účinné již čtvrtým rokem, netěší se mezi podnikatelskými subjekty velkému zájmu – přinejmenším ne takovému, který očekávala Evropská komise. Různou měrou za to mohou takové faktory jako pozdní transpozice nařízení ze strany některých států, nechť měnit zaběhnuté způsoby spojené s jistě ne nepodloženou obavou o neprověřenosti SE v podmínkách soudobého tržního prostředí, vzrůstající se nedůvěra k čemukoliv, co nese punc Bruselu, prostá neznalost a některé další. Je s podivem, že i přes náš pověstný euroskepticismus je Česká republika na tomto poli mezi průkopníky (spolu s Německem a Rakouskem – zeměmi s tradičně

⁶⁶ Znáte nějaké konkrétní společnosti, podnikající pod hlavičkou SE? Pokud ano, jaké?

silnou participací zaměstnanců na řízení společnosti). K 31. srpnu 2008 bylo v celé EU založeno na 200 SE, z toho 63 v ČR (mezi nejznámější patří RPG Industries Zdeňka Bakaly, realitní společnost FINEP či KKNG Karla Komárka). Dlužno ale dodat, že jen 45 z celkového počtu společností bylo opravdu fungujících a vyvíjejících podnikatelskou činnost.

Jako většina věcí, i Societas Europaea má svá pro a proti. Velkým kladem je jistě umožnění přeshraničních fúzí. SE byla vůbec prvním institutem, který tuto možno společností zpřístupnil. Bohužel následné přijetí směrnice Evropského parlamentu o přeshraničních fúzích kapitálových společností (Směrnice 2005/56/ES) tuto významnou výhodu poněkud handicapuje. Rovněž zjednodušení mobility sídla společnosti (tzn. bez nutnosti společnost zrušit a opětovně založit) je obrovským lákadlem. SE nabídla společností rovněž možnost snížit zaměstnanecké náklady volbou vhodného organizačního systému (vyplývá z přechodu od většího počtu zaměstnanců v dualistickém modelu k monistickému – umožňují-li to okolnosti). Touto volbou byla také umožněna jednotná harmonizace společností napříč dceřinými společnostmi v různých členských státech. Nyní lze tedy i v ČR využít potenciálních výhod monistického systému, jež do zavedení SE náš právní systém neznal. V neposlední řadě lze za kladný přínos SE považovat její „evropský charakter“, skutečnost, že není přímo spjata s žádným konkrétním státem (alespoň na první pohled). To může evokovat pozitivní ohlas jak v řadách investorů, tak též možných zákazníků.

Mezi nevýhody jistě patří vysoká administrativní náročnost při zakládání SE a relativně vysoký minimální základní kapitál (na druhou stranu připouštím, že případný „kontinentální“ charakter SE prostě vedení obsáhlé administrativy vyžaduje). Taktéž možné způsoby založení, mezi nimiž citelně chybí možnost založení fyzickou osobou, jsou svázány s plněním mnoha podmínek a některým společností také nemusí být vhod případná eskalace pravomocí zaměstnanců. Osobně však za nejcitelnější nedostatek považuji neodstranění významnějších rozdílů účetních a daňových. Tato úprava pravděpodobně musela být vynechána, aby směrnice vůbec bruselským soukolím prošla. Častým problémem, s kterým se potýkají hlavně středně velké společnosti, je splnění podmínky mezinárodní prvku. Organizační složku v jiné členské zemi si zatím nemohou dovolit a najít vhodného a k fúzi ochotného partnera není zrovna snadný úkol. Podle mě je třeba si přiznat, že výhod SE s úspěchem využijí

především velké transevropské společnosti a její proklamovaná vhodnost i pro střední podnikání je zatím jen abstraktním ideálem.

Závěrem lze říci, že institut evropské akciové společnosti sice přinesl do komunitárního práva celou řadu nových prvků, které v něm citelně chyběly, ale na druhou stranu byly vlivem četných kompromisů ponechány mnohé otázky otevřené, nedořešené, což jej v očích tržních subjektů poněkud diskredituje. Troufám si tvrdit, že nyní, čtyři roky od uvedení SE do života je zřejmé, že nenaplnila velká očekávání svých tvůrců a myslím, že bez provedení určitých dílčích úprav se tak nestane ani v budoucnu.

10. SEZNAM LITERATURY

Publikace:

- DĚDIČ J, ČECH P, *Evropská akciová společnost*, 1952 – Praha, BOVA POLYGON, 2006, ISBN 80-7273-133-5
- KLANG M, *Obchodní společnosti : průvodce právní úpravou v ČR*, 1924 - Praha, ABF Arch, 2004, ISBN 80-86165-90-6
- ELIÁŠ K, *Obchodní společnosti : základní otázky*, 1955- Praha : C.H. Beck SEVT, 1994, ISBN 80-7049-090-X
- HORÁKOVÁ K, LEMBERKOVÁ P, *Vzory smluv a podání pro obchodní společnosti I. s komentářem : obchodní smlouvy*, 1972- Brno : Computer Press, 2006, ISBN 80-251-0926-7
- LOHMANOVA, L., *Vybrané základní pojmy a instituty obchodního práva*, Olomouc: Univerzita Palackého, 2005, ISBN 80-244-1122-9
- DĚDIČ, J., *Právo v podnikách. 2, Právo obchodních společností*, Praha: Prospektrum, 1998, ISBN 80-7175-064-6
- *Obchodní právo: Výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3. 2005*, Praha: ASPI, 2005, edice Meritum
- HODÁL, P., JURAJ A., *Evropské právo obchodních společností*, Praha: Linde Praha, 2005

Prameny:

- *Nařízení Rady ES č. 2157/2001, o statutu evropské (akciové) společnosti, v platném znění*

- *Směrnice Rady č. 2001/86/ES, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na účast zaměstnanců*
- *Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti*
- *Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů*

Internetové zdroje:

- Societas Euroapaea – Evropská akciová společnost I (historický vývoj, cíle a prameny)

Zdroj ze dne: 12.10.2008

<http://www.epravo.cz/top/clanky/societas-euroapaea-evropska-akciová-spolecnost-i-historicky-vyvoj-cile-a-prameny-26698.html>

- Societas Europaea – Evropská akciová společnost II (struktura SE-VO, povaha, sídlo a firma SE)

Zdroj ze dne: 15.10.2008

<http://www.epravo.cz/top/clanky/societas-europaea-evropska-akciová-spolecnost-ii-struktura-se-vo-povaha-sidlo-a-firma-se-27157.html>

- Societas Europaea: Společnost s evropským občanstvím

Zdroj ze dne: 25.10.2008

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podnikatelske-prostredi/spolecnost-s-evropskym-obcanstvim/1000520/48509/>

- Sbohem, Societa Europaea

Zdroj ze dne: 15.10.2008

<http://www.weinholdlegal.com/press/pha/2007/Eurofuze EURO 16 7 07.pdf>

- Mitbestimmung – export německého korporativismu

Zdroj ze dne: 10.10.2008

<http://www.petrmach.cz/cze/prispevek.php?ID=218>

- Obchodní společnosti

Zdroj ze dne: 7.10.2008

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech-obchodni-spolecnosti-zalozeni-vznik-opu/1000818/46132/#b2>

- Not quite a single European company

Zdroj ze dne: 9.10.2008

<http://web.ebscohost.com/ehost/detail?vid=23&hid=117&sid=5cc8c3d9-3c7c-498db4b176f423dbf63a%40sessionmgr104&bdata=JnNpdGU9ZWhvc3QtbGl2ZO%3d%3d#db=bth&AN=15332039>

- After thirty years on a drawing

Zdroj ze dne: 2.10.2008

<http://web.ebscohost.com/ehost/detail?vid=4&hid=107&sid=2b2aa696-9a94-4784c32130829e76c32%40sessionmgr109&bdata=JnNpdGU9ZWhvc3QtbGl2ZO%3d%3d#db=a9h&AN=15053249>

11. PŘÍLOHY

Seznam zkratk:

a.s.	Akciová společnost
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
k.s.	Komanditní společnost
NoSE	Nařízení o evropské společnosti
OR	Obchodní rejstřík
OS	Obchodní společnosti
OZ	Obchodní zákoník
PEF ČZU	Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity
PO	Právnícká osoba
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
SE	Societas Europaea (evropská společnost)
SE-VO	Societa Europaea Verordnung (Ustanovení o SE)
UVH	Ústřední valná hromada
v.o.s.	Věřejná obchodní společnost
ZoKaV	Zákon o konkurzu a vyrovnání
ZoSDP	Zákon o správě daní a poplatků

Seznam schémat:

- Schéma č.1 - Prameny práva SE
- Schéma č.2 - Vznik evropské společnosti fúzí
- Schéma č.3 - Vznik SE jako holdingu
- Schéma č.4 - Vznik SE jako dceřiné společnosti
- Schéma č.5 - Transformace akciové společnosti na SE
- Schéma č.6 - Vznik SE jako sekundární dceřiné společnosti

Dotazník:

Vážený respondente,

dovoluji si Vás požádat o vyplnění dotazníku. Tento dotazník je zcela anonymní a veškeré údaje, které vyplníte budou použity pouze pro účely praktické části mé závěrečné bakalářské práce.

Vámi zvolené varianty odpovědí označte prosím křížkem!

1) Říká Vám něco pojem „Evropská společnost“ či „Societas Europeae“?

- Nikdy jsem to neslyšel/a
- Ano, ale nic o ní nevím
- Ano
- Samozřejmě

(v případě, že odpovíte „Nikdy jsem to neslyšel/a“, kvůli zkreslení výsledků nepokračujte ve vyplňování dotazníku)

2) SE je možné zakládat od roku:

- 1976
- 1987
- 2004
- 2008

3) Mezi důvody a cíle vzniku SE nepatří:

- Svoboda ve věci přemístování sídla
- Zvýšení konkurenceschopnosti
- Celosvětová spolupráce
- Maximální hospodářské využití jednotného trhu

4) Mezi způsoby, jimiž nelze SE založit patří:

- založení fúzí
- jako holdingovou společnost
- jako dceřinou společnost
- jako mateřskou společnost

5) Výše minimálního upsaného základního kapitálu je:

- 20 000 EUR
- 50 000 EUR
- 120 000 EUR
- 200 000 EUR

6) Za hlavní výhodu SE považujete:

- SE = „Good Image“
- Umožnění přeshraniční fúze
- Snížení zaměstnaneckých nákladů (monistický model)
- Mobilita sídla společnosti

7) Za hlavní nevýhody SE považujete:

- Obtížné založení
- Nemožnost založení fyzickou osobou
- Eskalace pravomocí zaměstnanců
- Významné daňové a účetní rozdíly

8) Evropská společnost může mít sídlo:

- Ve všech státech
- Ve všech státech Společenství
- Pouze ve státech, které jsou členy EFTA a NAFTA

Pouze v sídelních státech společností tvořících danou SE

9) Ze zavedených českých právních forem obchodních společností má SE nejbliže k:

Družstvu

Akciové společnosti

Komanditní společnosti

Veřejné obchodní společnosti

10) SE může být řízena minimálně:

Jednočlenným statutárním orgánem

Dvoučlenným statutárním orgánem

Čtyřčlenným statutárním orgánem

Osmičlenným statutárním orgánem

11) Maximální délka funkčního období členů orgánů SE je:

3 roky

6 let

10 let

neomezeně

12) Způsoby uspořádání organizační struktury SE se nazývají (2 možnosti):

Dualistický

Minoritní

Monistický

Majoritní

13) Kolik SE bylo v České republice založeno k srpnu 2008?

Méně než 30

30-100

100-250

Více než 250

14) Kolik SE bylo ve Společenství založeno k srpnu 2008?

Méně než 250

250-350

350-450

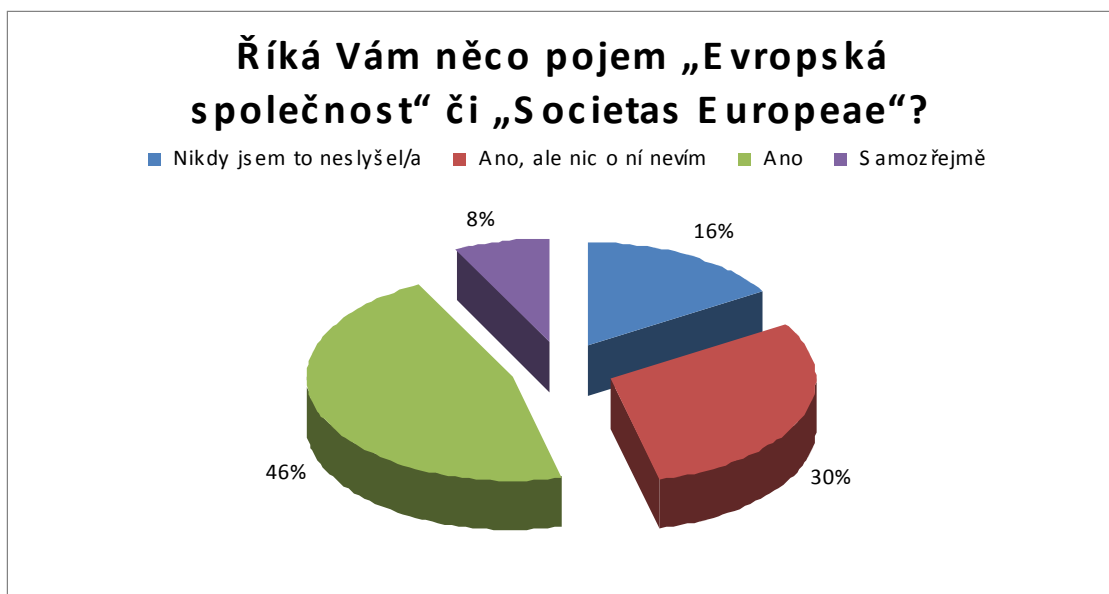
Více než 450

15) Znáte nějaké konkrétní společnosti, podnikající pod hlavičkou SE? Pokud ano, jaké?

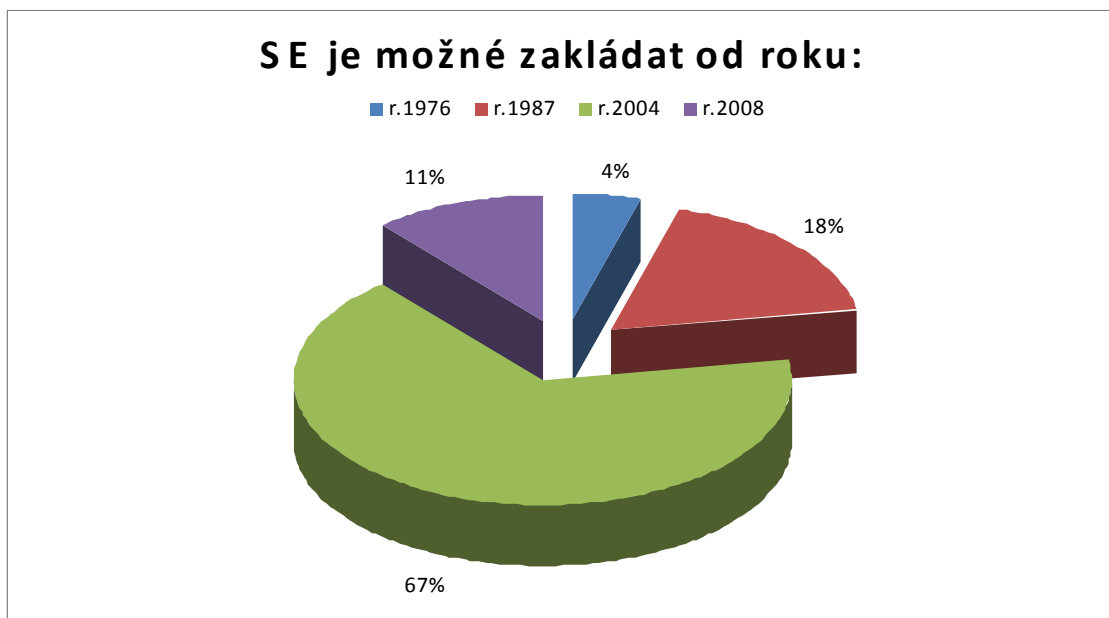
.....

Grafy:

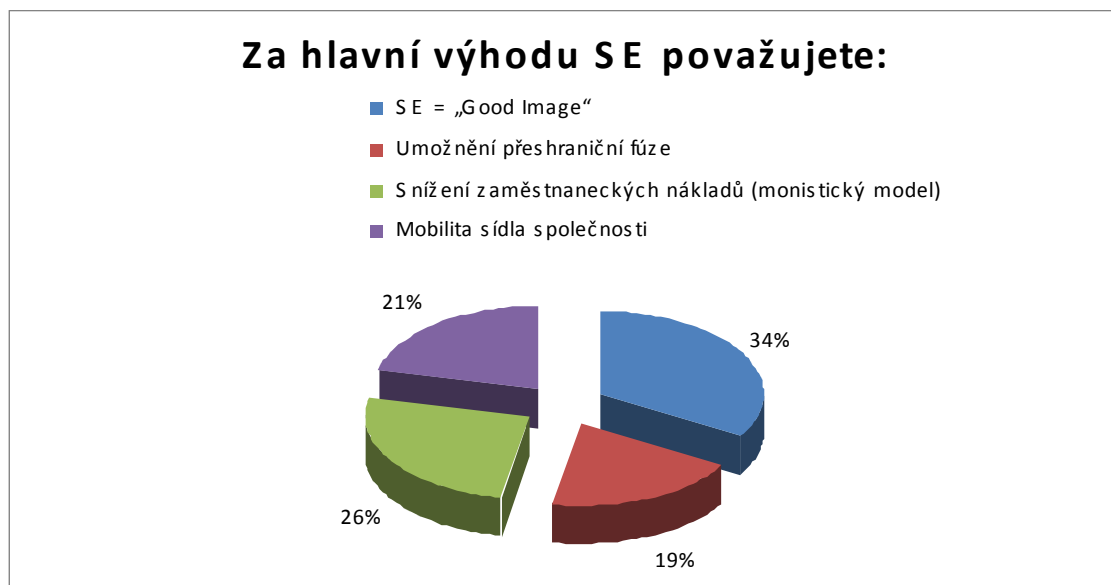
Graf č.1

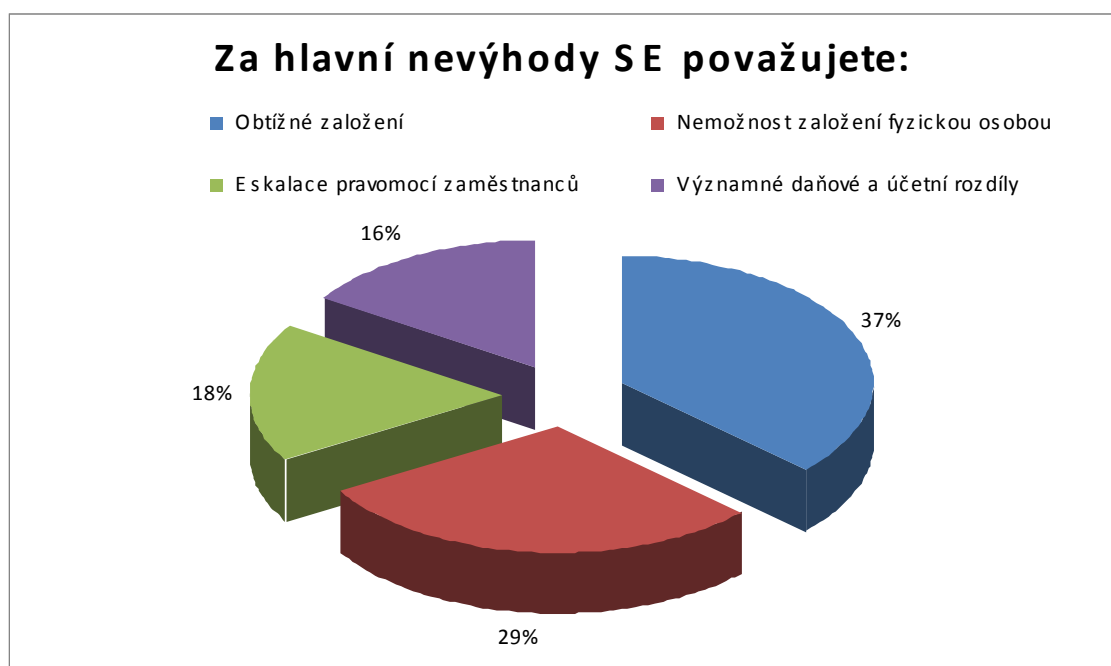
Graf č.2

Graf č.3

Graf č.4

Graf č.5

